

Fundusze Europejskie

AKTUALIZACJA ANALIZY UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO WRAZ Z UTWORZENIEM BAZY DOTYCZĄCEJ UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO NA TERENIE GMINY - MIASTO PŁOCK

Fundusze Europejskie
dla Mazowsza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Mazowsza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Mazowsze.
serce Polski

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10

tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98

biuro@eko-precyzja.eu

eko-precyzja

Spis treści:

1. Wyjaśnienie pojęcia ubóstwa energetycznego.....	4
2. Przyczyny problemu ubóstwa energetycznego.....	6
3. Grupa osób ubogich energetycznie.....	9
4. Położenie i podstawowe parametry miasta.....	10
5. Aktualny stan i potrzeby energetyczne miasta.....	12
6. Prognoza zmian potrzeb energetycznych i cen nośników energii i paliw.....	13
7. Ocena problemu ubóstwa energetycznego na terenie Miasta Płocka.....	16
7.1. Wstępna diagnoza ubóstwa energetycznego na terenie miasta Płocka.....	16
7.2. Aktualizacja analizy ubóstwa energetycznego.....	16
7.3. Cechy społeczno-demograficzne.....	18
7.3.1. Pomoc społeczna.....	18
7.3.2. Zaległości w podatkach i opłatach.....	22
7.3.3. Świadczenia emerytalne.....	25
7.3.4. Bezrobocie.....	26
7.3.5. Prognoza występowania zjawiska ubóstwa energetycznego.....	27
7.4. Charakterystyka budynków, wpływająca na efektywność energetyczną.....	29
8. Raport podsumowujący wykonanie zadania.....	33
– wyniki dotyczące identyfikacji gospodarstw ubogich energetycznie oraz ubóstwa energetycznego.....	33
9. Rola miasta w zapobieganiu powstawania problemu ubóstwa energetycznego.....	39
10. Identyfikacja potrzeb inwestycyjnych w zakresie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji w budynkach na terenie miasta Płocka, które zamieszkują osoby zagrożone ubóstwem energetycznym – na podstawie wytycznych KAPE.....	43
11. Rola Państwa Polskiego w zapobieganiu powstawania problemu ubóstwa energetycznego.....	45
12. Podsumowanie wraz z rekomendacją działań mających na celu pomoc narażonym na ubóstwo energetyczne.....	46
12.1. Podsumowanie.....	46
12.2. Rekomendacją działań mających na celu pomoc narażonym na ubóstwo energetyczne.....	49

Spis tabel:

Tabela 1. Zapotrzebowanie energetyczne miasta Płocka w latach 2020-2022.	13
Tabela 2. Prognoza zmian potrzeb energetycznych na terenie miasta Płocka.	14
Tabela 3. Liczba instytucji, do których wnioskowano o udostępnienie danych.	17
Tabela 4. Rodzaje świadczeń i aktywności społecznych i socjalnych wraz z liczbą osób z nich korzystających w 2023 roku.	19
Tabela 5. Przyczyny udzielania świadczeń z pomocy społecznej na podstawie danych z 4 lat.	21
Tabela 6. Zestawienie parametrów oraz trendu ich zamian.	28
Tabela 7. Informacja na temat źródeł ciepła wykorzystywanych na terenie miasta Płocka.	29
Tabela 8. Liczba budynków według roku budowy.	31
Tabela 8. Dane wyjściowe do wyznaczenia poziomu ubóstwa energetycznego na terenie miasta Płocka (stan na 31.12.2023 r.).	34
Tabela 9. Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła w ramach dotacji celowej na zadania służące ochronie powietrza.	40
Tabela 10. Wskaźniki umożliwiające oszacowanie kosztów inwestycji.	43
Tabela 11. Oszacowanie kosztów inwestycji niskoemisyjnych.	44

Spis rysunków:

Rysunek 1. Skala ubóstwa energetycznego w Polsce ze względu na jego przyczynę.	8
Rysunek 2. Położenie miasta Płock.	10
Rysunek 3. Gęstość zaludnienia na terenie miasta Płocka w 2023 roku.	11
Rysunek 4. Prognoza cen paliw na cele energetyczne.	15
Rysunek 5. Prognoza jednostkowego kosztu generacji energii elektrycznej i cen hurtowych.	15
Rysunek 6. Udział % świadczeń i aktywności społecznych i socjalnych i liczba osób z nich korzystających w 2023 roku na terenie miasta Płock.	20
Rysunek 7. Udział % poszczególnych powodów przyznania świadczeń z tytułu pomocy społecznej na terenie miasta Płocka.	21
Rysunek 8. Liczba gospodarstw domowych wykazujących zadłużenie w opłatach za pobór wody i odprowadzanie ścieków w wysokości ponad 200 zł w latach 2021-2023.	23
Rysunek 9. Liczba gospodarstw domowych wykazujących zadłużenie z tytułu opłaty za podatek od nieruchomości w latach 2021-2023.	24
Rysunek 10. Liczba gospodarstw domowych wykazujących zadłużenie z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w latach 2021-2023.	25
Rysunek 11. Udział % osób uprawnionych do pobierania emerytury względem pozostałych mieszkańców miasta Płocka w 2023 roku.	26
Rysunek 12. Stopa bezrobocia na terenie miasta Płocka w latach 2004-2023.	27
Rysunek 13. Informacja na temat źródeł ciepła wykorzystywanych na terenie miasta Płocka.	29
Rysunek 14. Udział % źródeł ciepła wykorzystywanych na terenie miasta Płocka – kryterium efektywności energetycznej.	30
Rysunek 15. Udział % budynków mieszkalnych według roku budowy w stosunku do ogółu.	32
Rysunek 16. Udział procentowy w średnich miesięcznych dochodów gospodarstwa domowego na osobę – według wskazanych przedziałów.	36
Rysunek 17. Udział procentowy budynków gdzie panuje komfort cieplny.	37
Rysunek 18. Udział procentowy budynków wymagających i niewymagających termomodernizacji.	38
Rysunek 19. Stan budynków według kategorii, względem ogółu.	38

1. Wyjaśnienie pojęcia ubóstwa energetycznego.

Problem ubóstwa energetycznego pierwszy raz dostrzeżono i zdefiniowano w Wielkiej Brytanii. Wypracowano tam definicję zjawiska, która brzmi: w sytuacji ubóstwa energetycznego znajduje się gospodarstwo domowe, które na utrzymanie dostatecznego poziomu ogrzewania musi przeznaczyć więcej niż 10% swojego dochodu. W wielu krajach właśnie ta definicja została przyjęta jako wyjściowa.

Definicja ubóstwa energetycznego została również scharakteryzowana przez dwóch polskich autorów, D. Owczarek i A. Miazga, którzy opisują ubóstwo energetyczne jako zjawisko polegające na doświadczeniu trudności w zaspokojeniu podstawowych potrzeb energetycznych w miejscu zamieszkania za rozsądną cenę, na które składa się utrzymanie adekwatnego standardu ciepła i zaopatrzenie w pozostałe rodzaje energii służące zaspokojeniu w adekwatny sposób podstawowych potrzeb funkcjonowania biologicznego i społecznego członków gospodarstwa domowego.¹

Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 2024, poz. 266 t.j.), ubóstwo energetyczne oznacza sytuację, w której gospodarstwo domowe prowadzone przez jedną osobę lub przez kilka osób wspólnie w samodzielny lokal mieszkalny lub w budynku mieszkalnym jednorodzinny, w którym nie jest wykonywana działalność gospodarcza, nie może zapewnić sobie wystarczającego poziomu ciepła, chłodu i energii elektrycznej do zasilania urządzeń i do oświetlenia, w przypadku gdy gospodarstwo domowe łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) Osiąga niskie dochody,
- 2) Ponosi wysokie wydatki na cele energetyczne,
- 3) Zamieszkuje w lokalu lub budynku o niskiej efektywności energetycznej.

Określając zjawisko ubóstwa energetycznego, EU Energy Poverty Observatory² (2021) wskazuje, że: „odpowiednie ogrzewanie i chłodzenie, oświetlenie, energia do zasilania urządzeń to podstawowe usługi konieczne do zagwarantowania godnego poziomu życia i zdrowia obywateli. Ponadto dostęp do tych usług energetycznych umożliwia obywatelom Europy realizację swojego potencjału i zwiększa inkluzywność społeczną. Gospodarstwa

---

1 D. Owczarek, A. Miazga „Ubóstwo energetyczne w Polsce – definicja i charakterystyka społeczne grupy”, Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa 2015

2 www.energypoverty.eu

domowe dotknięte ubóstwem energetycznym doświadczają niewystarczającego poziomu podstawowych usług energetycznych ze względu na połączenie wysokich wydatków na energię, niskich dochodów gospodarstw domowych, nieefektywnych budynków i urzędzeń oraz szczególnych potrzeb energetycznych gospodarstw domowych”. Zatem zgodnie z sugestią Komisji Europejskiej ubóstwo energetyczne powstaje wtedy, gdy niskim dochodom gospodarstwa domowego towarzyszą wysokie koszty energii oraz niska efektywność energetyczna mieszkań. Podstawowy problem związany z pomiarem ubóstwa energetycznego polega na tym, że równocześnie trzeba badać bardzo różne kategorie, w tym dochody, potrzeby energetyczne generowane przez wielkość i skład gospodarstwa domowego oraz klasę energetyczną mieszkań.

W związku z brakiem szczegółowych analiz dotyczących problemu ubóstwa energetycznego oraz z brakiem wytycznych do ich wykonywania, przygotowano Metodkę Analizy Ubóstwa Energetycznego dla Gmin, która stanowi źródło wiedzy dla samorządów i ułatwia identyfikację osób narażonych na to zjawisko.

Na potrzeby opracowania niniejszej analizy przyjęto definicję zaproponowaną w Metodcyce analizy ubóstwa energetycznego dla gmin:

Ubóstwo energetyczne występuje wtedy, gdy gospodarstwo domowe nie jest w stanie zapewnić sobie wystarczającego poziomu ciepła, chłodu, oświetlenia i energii do zasilania urzędzeń, w wyniku połączenia niskich dochodów, wysokich wydatków energetycznych i niskiej efektywności energetycznej w domu.

Kryteria ubóstwa energetycznego kwalifikujące do programów redukcji ubóstwa energetycznego określa się każdorazowo w programach wprowadzających instrumenty redukcji ubóstwa energetycznego³.

---

³ Ustawa Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 2024, poz. 266 t.j.).

2. Przyczyny problemu ubóstwa energetycznego.

Zapewnienie ciepła i energii elektrycznej w miejscu zamieszkania stanowi jedną z podstawowych potrzeb człowieka. Sposoby realizacji tej potrzeby determinowane są przez szereg czynników związanych z jakością zajmowanego budynku, wielkością lokalu, wykorzystywanym źródłem ogrzewania, efektywnością urządzeń AGD, składem gospodarstwa domowego i jego dochodami oraz poziomem wiedzy o zachowaniach energooszczędnych. Z ubóstwem energetycznym mamy do czynienia, gdy gospodarstwo domowe „doświadcza trudności w zaspokojeniu podstawowych potrzeb energetycznych w miejscu zamieszkania za rozsądną cenę”⁴. Zjawisko to przejawia się m.in. odczuwanym brakiem komfortu cieplnego, zaległościami w opłatach za rachunki lub wysokimi wydatkami na energię, w szczególności gdy obciążają one budżet w stopniu uniemożliwiającym zaspokojenie innych, podstawowych potrzeb.

Zatem najistotniejszymi powodami ubóstwa energetycznego w gospodarstwie domowym są:

- 1) **Niska efektywność energetyczna budynku (przyczyny techniczne)** – występują, kiedy miejsce zamieszkania charakteryzuje się niskim poziomem efektywności energetycznej, co sprawia, że utrzymanie optymalnego standardu ciepła wymaga większych wysiłków. Inną przyczyną jest wadliwe działanie instalacji grzewczych, nieadekwatne do ogrzania danego mieszkania. Większe zużycie energii na ogrzanie pociąga za sobą większe wydatki i tym samym uszczuplenie rozporządzalnych zasobów gospodarstwa domowego, które mogą być przeznaczone na inne cele (często również o charakterze wydatków podstawowych). Niska efektywność energetyczna budynków i instalacji może również skutkować niewystarczającym dogrzaniem mieszkania, przez co optymalny standard ciepła nie może być utrzymany. Również nieefektywne energetycznie urządzenia gospodarstwa domowego np.: żarówki, sprzęt RTV i AGD mogą prowadzić do wyraźnego zwiększenia wydatków z budżetu domowego i tym samym zmniejszenia jego dochodu rozporządzalnego po uiszczeniu opłat energetycznych.
- 2) **Niskie dochody (przyczyny ekonomiczne)** – występują w przypadku deprivacji zasobów ekonomicznych, która w konsekwencji może prowadzić do zaległości

---

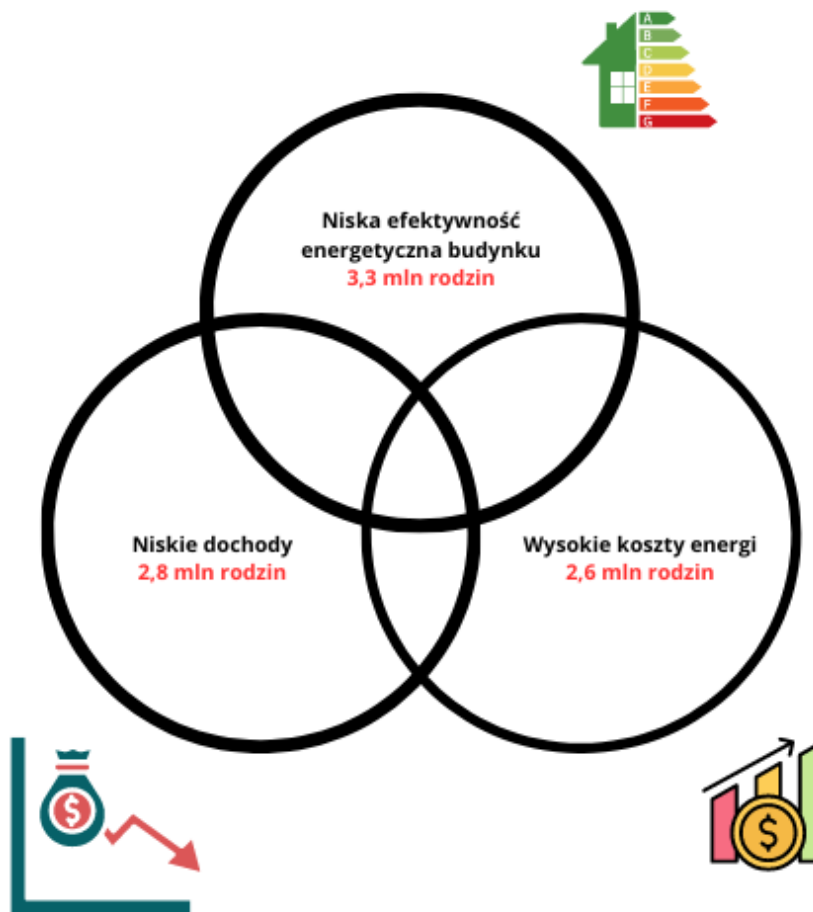
4 D. Owczarek, A. Miazga „Ubóstwo energetyczne w Polsce – definicja i charakterystyka społeczna grupy”, Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa 2015

w opłatach za energię i odcięcie od źródeł energii lub oszczędzania na ogrzewaniu, aby zmniejszyć koszty rachunków za energię. Do tej grupy przyczyn należy zaliczyć również niewłaściwe zarządzanie budżetem domowym, które wpływa na trudności z pokryciem wydatków mieszkaniowych. Można wyobrazić sobie sytuację, w której gospodarstwo domowe funkcjonuje w budynku o optymalnej efektywności energetycznej oraz posiadającym sprawne urządzenia grzewcze i elektryczne, jednak z racji na deprivację materialną nie jest w stanie utrzymać optymalnego standardu ciepła oraz pokryć pozostałych niezbędnych wydatków energetycznych. Ta grupa przyczyn najbardziej zbliża w swojej charakterystyce ubóstwo energetyczne do ubóstwa ekonomicznego.

- 3) **Wysokie wydatki na energię (przyczyny związane z postawami wobec efektywnego wykorzystania energii)** – występują, gdy niewłaściwe używanie urządzeń prowadzi do znacznych strat energetycznych i w konsekwencji do zwiększenia wydatków energetycznych ponad poziom, na który może pozwolić sobie gospodarstwo domowe. Grupa tych przyczyn ma wymiar poznawczy, behawioralny i emocjonalny. Przykładem takich działań jest wietrzenie mieszkania przy odkręconych kaloryferach, pozostawianie urządzeń pobierających energię elektryczną bez potrzeby. W tym obszarze głównym moderatorem zachowań jest wiedza o efektywnym wykorzystaniu urządzeń grzewczych i elektrycznych czy też wiedza o inwestycjach w urządzenia o wyższej efektywności energetycznej (żarówki energooszczędne, termoizolacja budynków itd.).

Rysunek 1. Skala ubóstwa energetycznego w Polsce ze względu na jego przyczynę.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (GUS, 2021).

Różnice w obciążeniu budżetów domowych kosztami energii wskazują, że wzrost cen będzie silniej obciążał mniej zamożne rodziny. Co więcej, sytuacja materialna tych gospodarstw utrudni podjęcie inwestycji w termomodernizację i wymianę źródeł ciepła.

3. Grupa osób ubogich energetycznie.

Złożoność zjawiska ubóstwa energetycznego sprawia, że problem dotyczy nie tylko osób w trudnej sytuacji materialnej, choć emeryci, renciści i osoby z niskimi dochodami stanowią blisko połowę osób dotkniętych ubóstwem energetycznym w Polsce. Gwałtownie rosnące ceny paliw i energii, użytkowanie energochłonnych urządzeń, duże straty ciepła w budynku lub zły stan zdrowia to przykładowe czynniki, które sprawiają, że problem może dotyczyć także rodzin, które nie są ubogie w zakresie dochodowym. Z całą pewnością wydatki na energię silniej obciążają budżety domowe mniej zamożnych gospodarstw domowych. Najuboższe rodziny w 2020 roku, a więc jeszcze przed gwałtownymi zmianami cen, wydawały miesięcznie na energię średnio około 350 zł, co stanowiło ponad 1/3 ich dochodów. Dla porównania, wśród najzamożniejszych gospodarstw domowych, wydatki na energię i paliwa wynosiły około 650 zł, ale stanowiły mniej niż 5% ich dochodów⁵. Opierając się na danych ogólnokrajowych można stwierdzić, że zjawiskiem ubóstwa energetycznego najbardziej zagrożone są:

- osoby starsze i samotne oraz rodziny wielodzietne mieszkające w dużych domach,
- lokatorzy starych, komunalnych kamienic,
- ubodzy mieszkańcy wolnostojących domów.

Wynika to z faktu, iż osoby starsze i samotne oraz rodziny wielodzietne mieszkające w dużych domach są narażone na wysokie koszty ogrzewania, co w połączeniu z niskimi dochodami prowadzi do trudności w pokryciu tych wydatków. Należy wskazać, że lokatorzy starych, komunalnych kamienic często borykają się z problemem niskiej efektywności energetycznej budynków, co oznacza wyższe koszty zapewnienia komfortu cieplnego. Niestety, ubodzy mieszkańcy wolnostojących domów, mogą mieć ograniczony dostęp do nowoczesnych, energooszczędnych technologii, co zwiększa ich podatność na ubóstwo energetyczne. Wspólne dla tych grup są ograniczone możliwości finansowe oraz wyższe potrzeby energetyczne związane z nieefektywnymi budynkami.

---

⁵ Badanie Budżetów Gospodarstw domowych (GUS, 2021).

4. Położenie i podstawowe parametry miasta⁶.

Położenie

Płock znajduje się w centralnej części Polski, około 110 km na północny-zachód od m. st. Warszawy. Miasto rozciągnięte jest na malowniczym wysokim brzegu Wisły, który zapewnia wyjątkowe widoki i wpływa na jego charakter. Położenie nad rzeką uczyniło go ważnym ośrodkiem handlowym i komunikacyjnym na przestrzeni wieków.

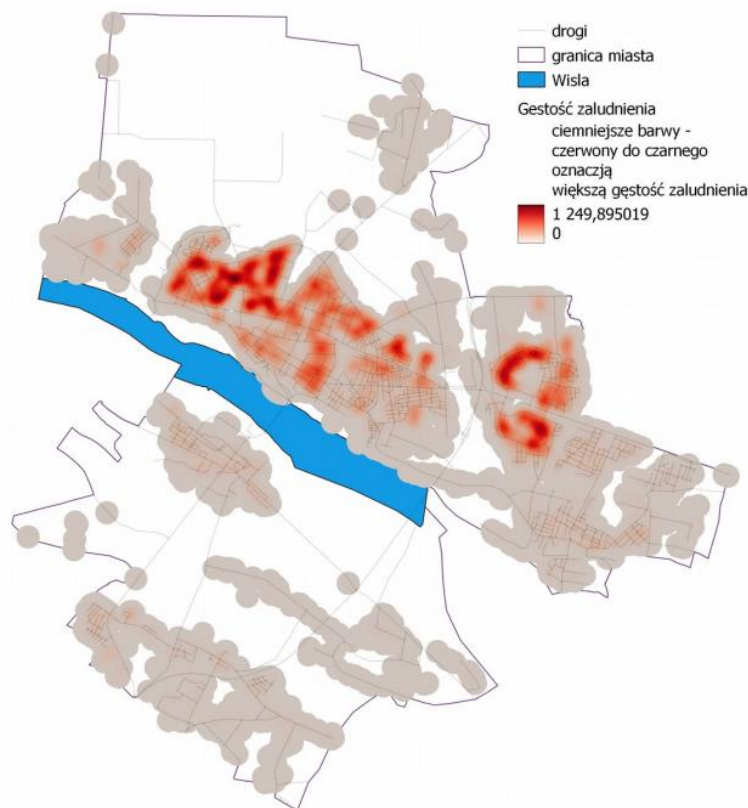
Rysunek 2. Położenie miasta Płock.

Źródło: <https://www.google.com/maps>

⁶ Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasta Płocka na lata 2023- 2027 z perspektywą do 2030 roku, Raportcie o stanie miasta Płocka za rok 2023,

Demografia

Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego, według stanu na 31.12.2023 r. miasto Płock zamieszkiwało 111 190 mieszkańców, z czego 52 166 to mężczyźni, a 59 024 to kobiety⁷.

Rysunek 3. Gęstość zaludnienia na terenie miasta Płocka w 2023 roku.

Źródło: Raport o stanie miasta Płocka za 2023 rok

Powyższy rysunek przedstawia rozmieszczenie mieszkańców miasta Płocka. W Raporcie o stanie miasta Płock za 2023 rok wskazano osiedla o najwyższym i najniższym stopniu zaludnienia. Największe skupiska ludności odnotowano na terenie następujących osiedli:

- Podolszyce Północ – 11,6 tys. mieszkańców,
- Podolszyce Południe – 9,6 tys. mieszkańców,
- Łukasiewicza – 9,5 tys. mieszkańców,
- Wyszogrodzka – 9,2 tys. mieszkańców.

Z kolei najniższą liczbę mieszkańców odnotowano na terenie takich osiedli jak:

- Pradolina Wisły – 0,5 tys. mieszkańców

---

⁷ BDL GUS.

- Trzepowo – 0,6 tys. mieszkańców.⁸

Największe skupiska ludności występują na obszarach gdzie dominuje zabudowa wielorodzinna (wielomieszkaniowa). W części północnej miasta gęstość zaludnienia jest niższa, co wynika z przewagi występowania zabudowy jednorodzinnej.

5. Aktualny stan i potrzeby energetyczne miasta⁹.

Główne źródło ciepła dla miasta Płock stanowi Elektrociepłownia ORLEN S.A., która jest największą przemysłową elektrociepłownią w Polsce. Zakład ten produkuje energię ciepłą oraz elektryczną w procesie kogeneracji, dostarczając ją zarówno dla Zakładu Produkcyjnego ORLEN S.A., jak i dla odbiorców zewnętrznych zlokalizowanych na jego terenie. Co więcej, elektrociepłownia odpowiada za dostawy energii cieplnej na potrzeby ogrzewania miasta Płocka. Podstawowym paliwem, które stosowane jest w elektrociepłowni jest ciężki olej opałowy, znany jako gudron. Jako paliwo uzupełniające wykorzystywane są tutaj: gaz rafineryjny oraz gaz ziemny. Dystrybutorem ciepła sieciowego na terenie miasta jest firma Fortum Power&Heat.

Struktura odbiorców energii cieplnej kształtowała się następująco:

- Spółdzielnie mieszkaniowe – 585 obiektów (31%),
- Wspólnoty mieszkaniowe – 362 obiektów (19%),
- Zabudowa jednorodzinna – 1038 obiektów (5%),
- Urzędy i instytucje – 244 obiekty (18%),
- Budynki przemysłowe – 45 obiekty (9%),
- Pozostali odbiorcy wyżej niesklasyfikowanie – 353 obiektów (17%).

Zapotrzebowanie na ciepło w sektorze budownictwa jednorodzinnego realizowane jest w sposób zróżnicowany, nośnikami energii wykorzystywanymi do zapewnienia energii cieplnej są najczęściej: gaz, energia cieplna, węgiel, olej opałowy, biomasa, OZE.

Kolejnym rodzajem energii niezbędnym do funkcjonowania miasta i jego mieszkańców jest energia elektryczna. Służy ona głównie do: zasilania lamp (oświetlenia), zasilania urządzeń

---

⁸ Źródło: Raport o stanie miasta Płocka za 2023 rok

⁹ Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Uchwale nr 1080/LXII/2024 Rady Miasta Płocka z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasta Płock.

w gospodarstwach domowych, właściwego funkcjonowania transportu, przemysłu, komunikacji i opieki zdrowotnej.

Zapotrzebowanie na poszczególne nośniki energii w latach 2020-2022 zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Zapotrzebowanie energetyczne miasta Płocka w latach 2020-2022.

Zapotrzebowanie na:	Rok	MWh
energię elektryczną	2020	399 033,43
	2021	417 187,10
	2022	426 378,30
paliwo gazowe	2020	104 642,80
	2021	118 508,60
	2022	106 766,70
energię ciepłą	2020	439 737
	2021	515 532
	2022	472 752

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasta Płock.

Analizując powyższe dane, można stwierdzić, iż w przypadku energii elektrycznej zapotrzebowanie wzrasta o około 3-4% rocznie, w przypadku paliwa gazowego zapotrzebowanie oscyluje wokół zbliżonych wartości, to samo dotyczy zapotrzebowania na energię ciepłą.

6. Prognoza zmian potrzeb energetycznych i cen nośników energii i paliw.

W celu prognozy zmian potrzeb energetycznych na terenie miasta, posłużono się zapisami zawartymi w aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasta Płock. Zgodnie z ww. dokumentem należy założyć 3 odmienne scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego. W zależności od dominującego kierunku rozwoju, wzrost potrzeb energetycznych będzie odmienny. Szczegóły zebrano w poniższej tabeli.

Tabela 2. Prognoza zmian potrzeb energetycznych na terenie miasta Płocka.

Scenariusz:	Nośnik energii	Trend zmian	Skala wzrostu %/rok
pasywny	gaz ziemny	wzrost zapotrzebowani a	0,7
	energia elektryczna		0,6
	ciepło systemowe		0,8
neutralny	gaz ziemny		2,2
	energia elektryczna		2,3
	ciepło systemowe		1,9
aktywny	gaz ziemny		3,0
	energia elektryczna		3,3
	ciepło systemowe		2,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasta Płock.

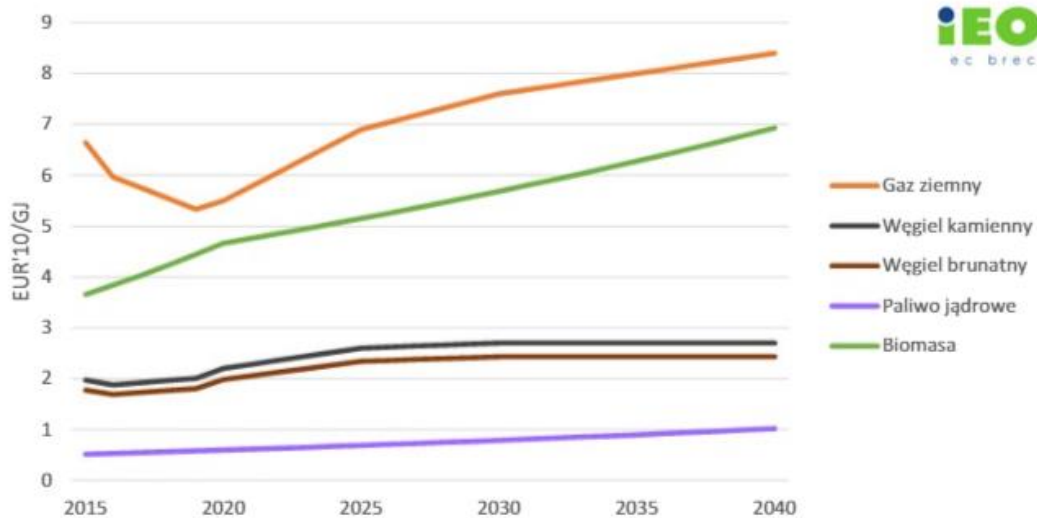
Jak wynika z powyższego zestawienia, roczna skala wzrostu zapotrzebowania energetycznego na poszczególne nośniki energii uzależniona jest od scenariusza rozwoju gospodarczego, jednakże w najbardziej intensywnym wariantcie wynosić będzie około 3% w przypadku gazu ziemnego, 3,3% w przypadku energii elektrycznej oraz 2,2% jeśli chodzi o ciepło.

Prognoza cen nośników energii i paliw¹⁰

Oprócz wzrostu zapotrzebowania energetycznego na terenie miasta Płocka należy spodziewać się również wzrostu cen poszczególnych nośników energii. Wykorzystując zapisy zawarte w Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu z 2019 roku, Instytut Energii Odnawialnej, który funkcjonuje w ramach Instytutu Rozwoju Terytorialnego (województwo dolnośląskie), w 2020 roku dokonał analizy trendów cen energii wraz z prognozą do 2030 r. Efektem prac było określenie zakładanego wzrostu cen energii cieplnej wytwarzanej z paliw węglowych o 34% w przypadku do roku 2030.

¹⁰ Podczas szacowania wzrostu cen paliw i energii nie uwzględniono zmian inflacji.

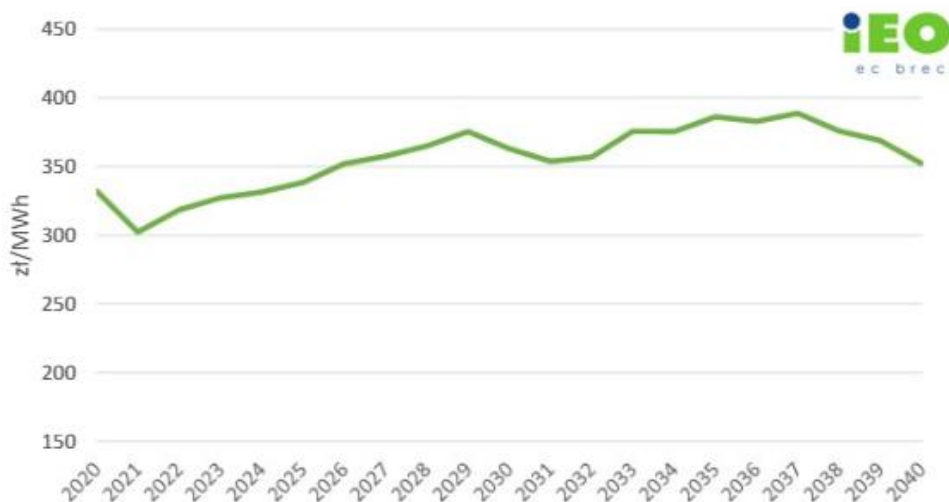

Rysunek 4. Prognoza cen paliw na cele energetyczne.

Źródło: Analiza trendów cen energii wraz z prognozą do 2030 r.¹¹

W celu oszacowania wzrostu cen energii elektrycznej wykorzystano dane zawarte ww. analizie, gdzie przeprowadzono prognozę jednostkową kosztu generacji energii elektrycznej i jej cen hurtowych. Zgodnie z wnioskami przedstawionymi w prognozie, należy założyć wzrost cen energii elektrycznej nawet o 15% do roku 2030. Sytuacja ta zobrazowana została na poniższym wykresie.

Rysunek 5. Prognoza jednostkowego kosztu generacji energii elektrycznej i cen hurtowych.

Źródło: Analiza trendów cen energii wraz z prognozą do 2030 r.¹²

¹¹ Źródło: https://irt.wroc.pl/pliki/analiza_trendow_cen_energii_wraz_z_prognoza_do_2030r/6/index.html

¹² Źródło: https://irt.wroc.pl/pliki/analiza_trendow_cen_energii_wraz_z_prognoza_do_2030r/6/index.html

7. Ocena problemu ubóstwa energetycznego na terenie Miasta Płocka

7.1. Wstępna diagnoza ubóstwa energetycznego na terenie miasta Płocka

W 2023 roku na terenie miasta Płocka opracowano „Wstępną diagnozę ubóstwa energetycznego miasta Płocka”. Jak wynika z jej zapisów, liczba ludności zagrożona występowaniem zjawiska ubóstwa energetycznego zawiera się w przedziale od 5000 do 6000 mieszkańców. Biorąc pod uwagę liczbę ludności miasta wynoszącą w 2023 roku 111 190 mieszkańców, oszacowany poziom ubóstwa energetycznego kształtował się na poziomie 5,3%. Biorąc pod uwagę liczbę budynków mieszkalnych na terenie miasta, która wynosiła w 2023 roku 10 148, tych zagrożonych występowaniem badanego zjawiska wynosiło 700 gospodarstw domowych.

We wstępnej diagnozie ubóstwa energetycznego założono, iż w celu przeciwdziałania temu zjawisku należy:

1. kontynuować i rozwijać politykę wsparcia społecznego,
2. przeprowadzić pogłębioną analizę potrzeb energetycznych mieszkańców miasta,
3. zapewnić mieszkańcom wsparcie doradcy energetycznego,
4. realizować programy wsparcia dla mieszkańców obejmujące dofinansowanie działań związanych z poprawą efektywności energetycznej budynków, ze szczególnym uwzględnieniem kompleksowej modernizacji energetycznej,
5. prowadzić działania na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Aktualizując analizę ubóstwa energetycznego na terenie miasta Płocka wzięto pod uwagę te zalecenia, dokonując analizy pogłębionej.

7.2. Aktualizacja analizy ubóstwa energetycznego

W „Metodyce analizy ubóstwa energetycznego dla Gmin” przygotowanej przez Krajową Agencję Poszanowania Energii (KAPE) zastosowano dwa podejścia do identyfikacji zjawiska ubóstwa energetycznego w gminie. Pierwsze z nich ma na celu wstępną i bardzo ogólną identyfikację problemu. Opiera się na zebranych ogólnych danych, które wskazują liczbę osób potencjalnie narażonych na zjawisko ubóstwa energetycznego. Z tego też względu identyfikacja ta obarczona będzie błędem, wskaże jednak ogólny odsetek mieszkańców potencjalnie narażonych na zjawisko ubóstwa energetycznego. Metoda ta pozwala

na szybkie zebranie danych i oparta jest na danych zbiorowych, bez wskazania konkretnych osób narażonych na problem ubóstwa energetycznego. Drugie podejście opiera się na pogłębionych wywiadach.

W niniejszym opracowaniu wykorzystano metodę mieszaną, tj. oszacowano problem opierając się na zebranych ogólnych danych (danych statystycznych) oraz danych zebranych w ramach prowadzonej ankietyzacji terenowej i wizji lokalnej.

Wyróżnia się dwie grupy czynników warunkujących ubóstwo energetyczne:

- pierwszą grupę stanowią cechy społeczno-demograficzne populacji, determinujące poziom dochodów oraz ryzyko ubóstwa,
- drugą stanowią elementy charakterystyki budynków, które wpływają na efektywność energetyczną (wiek budynku, powierzchnia mieszkania na jedną osobę i rodzaj źródła ogrzewania).

W celu dotarcia do grupy osób narażonych na zjawisko ubóstwa energetycznego podjęto współpracę z różnymi instytucjami, jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami typu NGO, fundacjami i osobami mogącymi posiadać wiedzę w zakresie osób ubogich energetycznie na analizowanym terenie.

Poniższa tabela przedstawia rodzaj danych, o które wnioskowano w celu pozyskania informacji do stworzenia analizy.

Tabela 3. Liczba instytucji, do których wnioskowano o udostępnienie danych.

INSTYTUCJA	RODZAJ DANYCH
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku	<ul style="list-style-type: none"> • wykaz nieruchomości, którym przyznano dodatek osłonowy, • adresy nieruchomości, gdzie występuje zjawisko ubóstwa energetycznego.
Urząd Miasta Płocka	<ul style="list-style-type: none"> • deklaracje dotyczące gospodarowania odpadami (liczba osób w gospodarstwie domowym, liczba gospodarstw domowych zalegających w opłatach za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych). • liczba gospodarstw domowych zadłużonych z tytułu podatku od nieruchomości.
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	<ul style="list-style-type: none"> • liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dofinansowanie na poprawę efektywności energetycznej budynku.
Główny Urząd Statystyczny	<ul style="list-style-type: none"> • dane statystyczne dotyczące miasta Płocka.

INSTYTUCJA	RODZAJ DANYCH
Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób pobierających emerytury na terenie miasta Płocka.
Wodociągi Płockie Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> informacje na temat liczby gospodarstw domowych zadłużonych z tytułu poboru wody oraz odprowadzenia ścieków komunalnych.

Źródło: opracowanie własne.

Można stwierdzić, że najważniejszym punktem analizy było pozyskanie danych na temat udzielanej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, a zatem tym, które mogą mieć również problemy z zapewnieniem sobie odpowiednich warunków komfortu cieplnego.

7.3. Cechy społeczno-demograficzne.

W niniejszym rozdziale opisano cechy społeczno-demograficzne, które mają wpływ na poziom ubóstwa energetycznego na terenie analizowanego obszaru. Opisano wysokość świadczeń oraz powody ich przyznania z pomocy społecznej, określono poziom zadłużenia mieszkańców z tytułu nieuregulowanych podatków oraz opłat za media, przeanalizowano liczbę osób uprawnionych do otrzymywania świadczeń emerytalnych, zweryfikowano trend dotyczący bezrobocia, a także opisano skalę pomocy z tytułu przyznanego dodatku osłonowego. Podsumowując zgromadzone dane założono scenariusz zmian w zakresie wrażliwości mieszkańców miasta Płocka na zjawisko ubóstwa energetycznego.

7.3.1. Pomoc społeczna

Głównym celem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku jest pomoc wszystkim mieszkańcom miasta znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, poprzez umożliwienie im przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

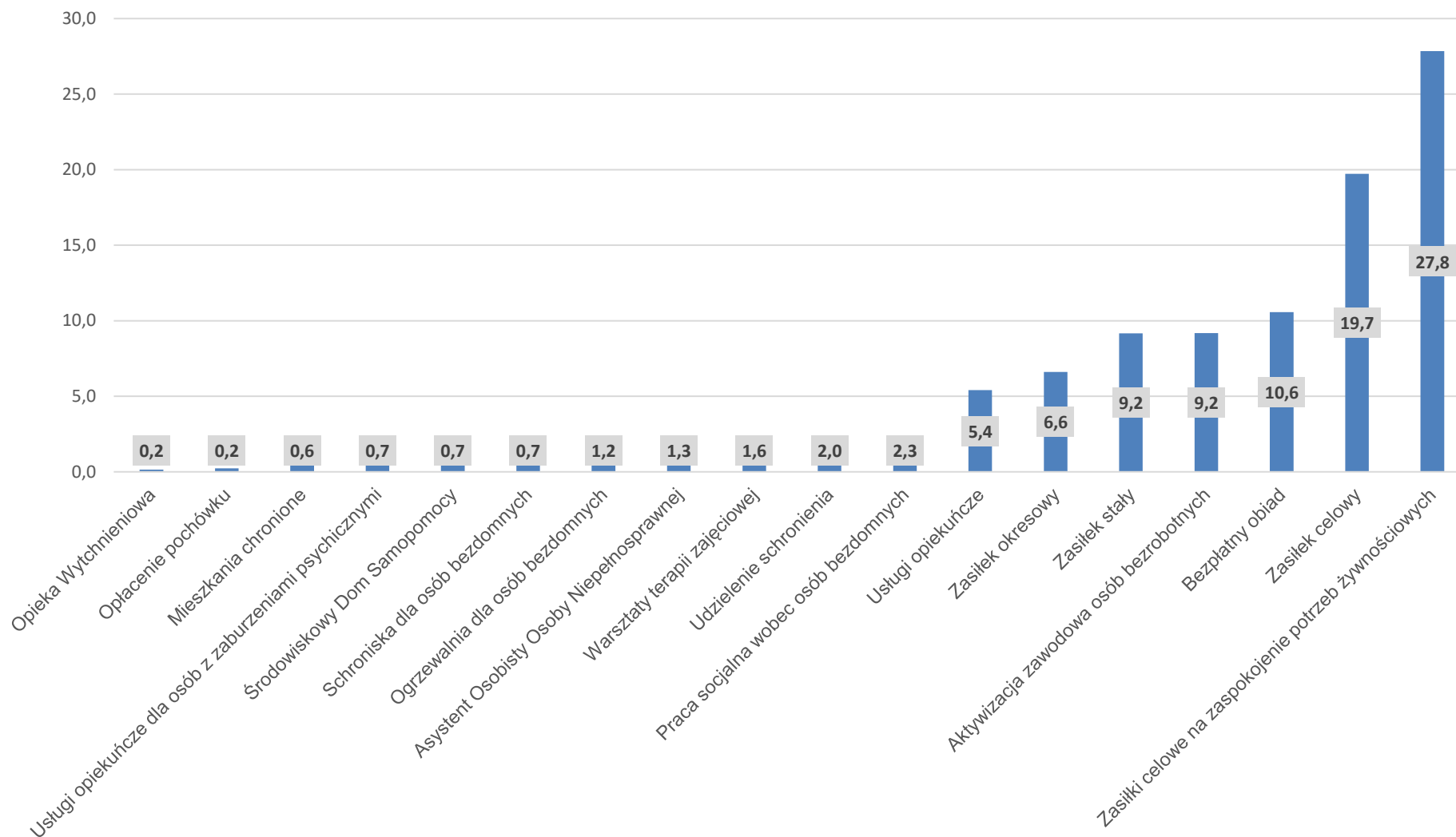
Celem MOPS jest również profilaktyka czyli podejmowanie działań zapobiegających powstawaniu trudnych sytuacji. Świadczenia z pomocy społecznej są kategorią świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych i tworzą rozbudowany i zróżnicowany katalog. Świadczenia pieniężne są popularną kategorią pomocy społecznej i najbardziej pożądaną przez świadczeniobiorców. Jak wynika z danych przekazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku, na terenie miasta w sposób bieżący realizowane są świadczenia socjalne, które obejmowały w 2023 roku łącznie 8621 osób (co stanowi około 7,75%

wszystkich mieszkańców miasta). Szczegółowe informacje na temat charakteru świadczeń oraz ilości osób objętych wsparciem zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Rodzaje świadczeń i aktywności społecznych i socjalnych wraz z liczbą osób z nich korzystających w 2023 roku.

Lp.	Przyczyna udzielenia świadczenia	Liczba osób objętych świadczeniem	Udział %
1	Opieka wytchnieniowa	13	0,2
2	Opłacenie pochówku	20	0,2
3	Mieszkania chronione	56	0,6
4	Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	57	0,7
5	Środowiskowy Dom Samopomocy	63	0,7
6	Schroniska dla osób bezdomnych	63	0,7
7	Ogrzewalnia dla osób bezdomnych	101	1,2
8	Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	110	1,3
9	Warsztaty terapii zajęciowej	135	1,6
10	Udzielenie schronienia	176	2,0
11	Praca socjalna wobec osób bezdomnych	197	2,3
12	Usługi opiekuńcze	467	5,4
13	Zasiłek okresowy	570	6,6
14	Zasiłek stały	790	9,2
15	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych	792	9,2
16	Bezpłatny obiad	911	10,6
17	Zasiłek celowy	1700	19,7
18	Zasiłki celowe na zaspokojenie potrzeb żywnościowych	2400	27,8
suma:		8621	100,0

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku.

Rysunek 6. Udział % świadczeń i aktywności społecznych i socjalnych i liczba osób z nich korzystających w 2023 roku na terenie miasta Płock.

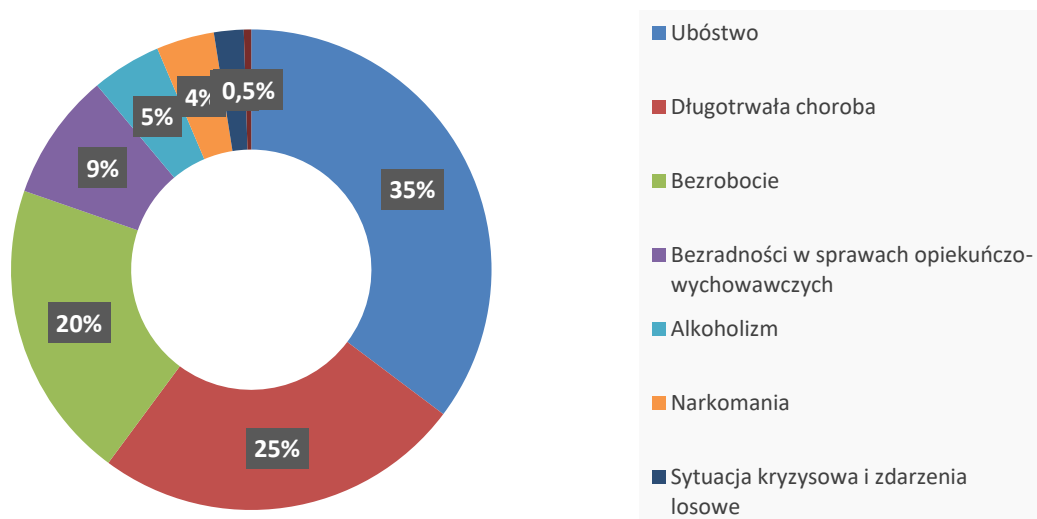
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku.

Jak wynika z powyższego wykresu i tabeli, największa liczba osób objętych działaniami z zakresu pomocy społecznej korzysta ze wsparcia w zakresie korzystania z zasiłków celowych skierowanych na zaspokojenie potrzeb żywnościowych, zasiłków celowych (ogółem), bezpłatnego obiadu, aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz zasiłku stałego. Są to pieniężne formy wsparcia oraz niepieniężne formy wsparcia w postaci żywności. W mniejszym stopniu wykorzystywane są pozostałe świadczenia, które łącznie obejmują 15,6% osób potrzebujących wsparcia. Zbiorcze zestawienie przyczyn udzielania świadczeń z pomocy społecznej zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Przyczyny udzielania świadczeń z pomocy społecznej na podstawie danych z 4 lat.

Lp.	Przyczyna udzielenia świadczenia	Udział %
1	Ubóstwo	35,3
2	Długotrwała choroba	24,9
3	Bezrobocie	20,2
4	Bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	8,6
5	Alkoholizm	4,7
6	Narkomania	3,9
7	Sytuacja kryzysowa i zdarzenia losowe	2,0
8	Bezdomność	0,5
Suma:		100

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku.

Rysunek 7. Udział % poszczególnych powodów przyznania świadczeń z tytułu pomocy społecznej na terenie miasta Płocka.

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płocku.

Jak wynika z powyższego zestawienia, aż 80,4% świadczeń udzielanych jest z tytułu ubóstwa, braku pracy oraz bezrobocia. Pomoc z tego tytułu rokrocznie otrzymuje ponad 4500 rodzin. Fakt ten wymaga podkreślenia, ponieważ ubóstwo materialne często koreluje z ubóstwem energetycznym. Brak zatrudnienia powoduje deficyt środków finansowych, co bezpośrednio przekłada się na ograniczone możliwości zakupu nośników energii. Niepełnosprawność lub długotrwała choroba również może generować trudności wynikające z konieczności zapewnienia sobie komfortu cieplnego i bezpieczeństwa energetycznego.

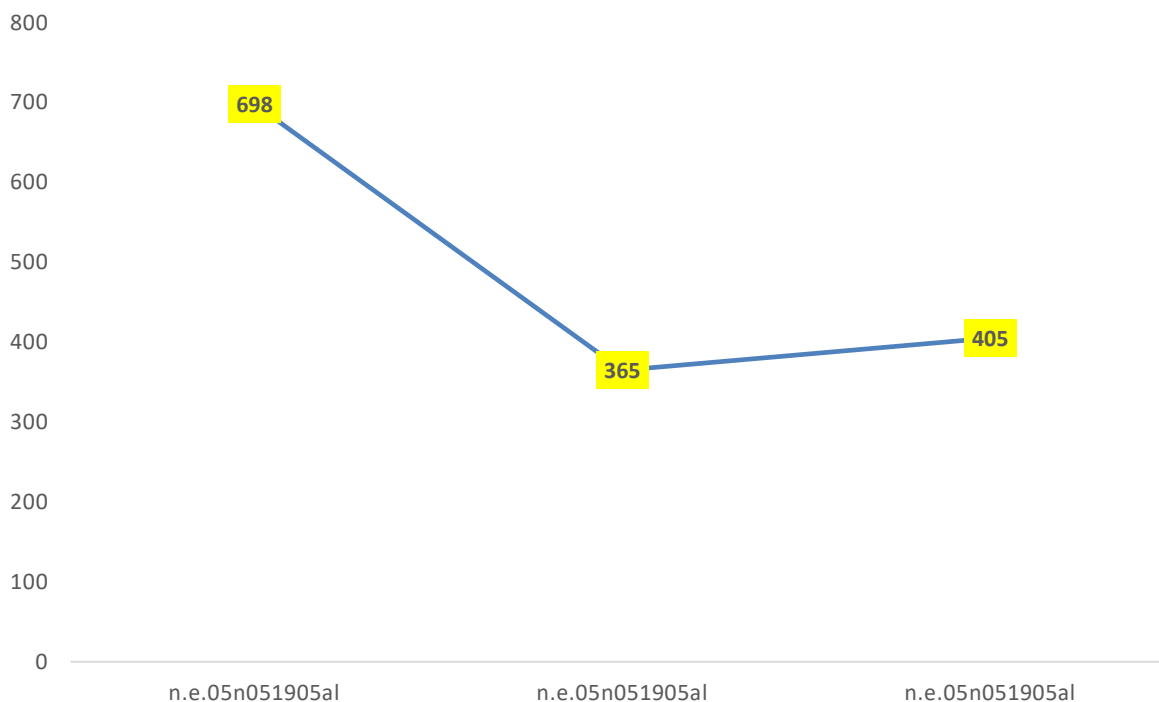
7.3.2. Zaległości w podatkach i opłatach

Zaległości w podatkach i opłatach są często symptomem szerszych problemów finansowych. Mogą wskazywać na chroniczne ubóstwo, brak stabilności finansowej lub problemy z dostępem do wsparcia społecznego.

Problemy dotyczące płynności finansowej wynikać mogą ze zbyt niskiego dochodu, bezrobocia lub niestabilnego zatrudnienia. Należy pamiętać, iż priorytetem dla mieszkańców dotkniętych ubóstwem jest zakup żywności i leków, regulowanie podatków lub opłat za media schodzą na dalszy plan. W celu określenia skali problemu polegającego na nieterminowym regulowaniu należności przez mieszkańców Płocka, poniżej zestawiono dane na temat zadłużenia z Urzędu Miasta oraz podmiotów zewnętrznych.

Zaległości w opłatach za pobór wody oraz odprowadzanie ścieków

Analizując dane przekazane przez „Wodociągi Płockie” Sp. z o.o. można zauważyć, iż liczba gospodarstw domowych zalegających w opłatach powyżej 200 zł za pobór wody oraz odprowadzanie ścieków w latach 2021 – 2022 znacznie spadła. W 2023 roku odnotowano niewielki wzrost liczby zadłużonych, co wskazuje na stabilizację skali problemu. Opisany trend zmian przedstawiono na poniższym wykresie.

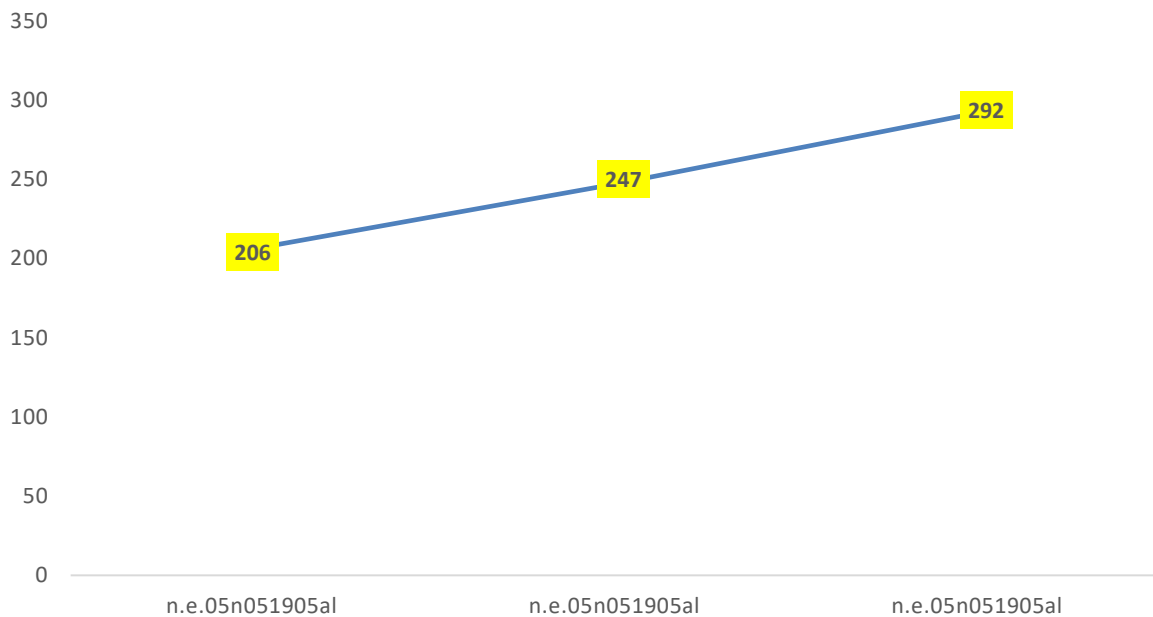
Rysunek 8. Liczba gospodarstw domowych wykazujących zadłużenie w opłatach za pobór wody i odprowadzanie ścieków w wysokości ponad 200 zł w latach 2021-2023.

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych „Wodociągów Płockich” Sp. z o.o.

Na podstawie powyższych danych stwierdzić można, że udział gospodarstw zadłużonych z tytułu opłat za pobór wody oraz odprowadzenie ścieków nie przekraczał w ostatnich latach poziomu 1,5%.

Zaległości w opłacie podatku od nieruchomości

Jak wynika z danych przekazanych przez Wydział Podatków i Księgowości Urzędu Miasta Płocka, liczba gospodarstw domowych, w przypadku których odnotowano w 2023 roku zadłużenie z tytułu opłaty podatku od nieruchomości wyniosła 292. Analizując dane za lata 2021, 2022 oraz 2023, zauważyć można systematyczny wzrost liczby gospodarstw domowych, które nieterminowo regulują to zobowiązanie. Opisaną sytuację obrazuje poniższy wykres.

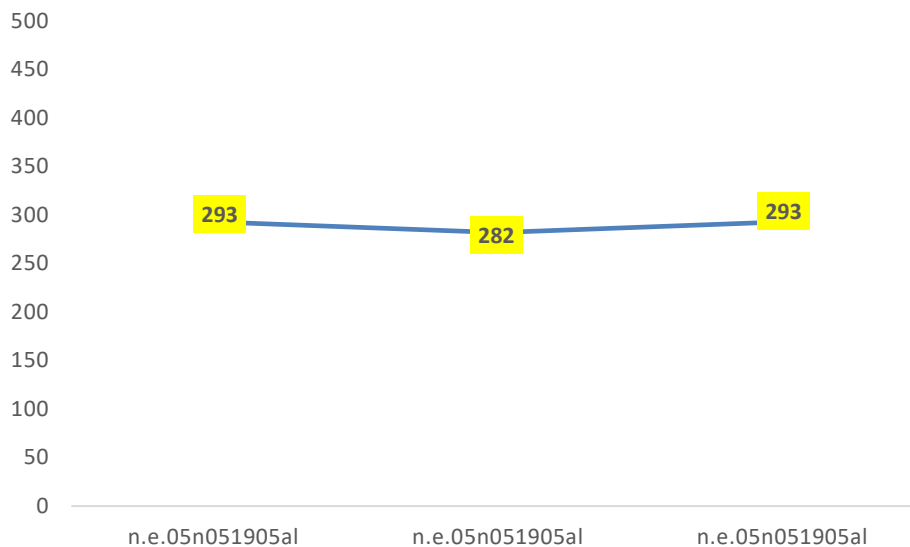
Rysunek 9. Liczba gospodarstw domowych wykazujących zadłużenie z tytułu opłaty za podatek od nieruchomości w latach 2021-2023.

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Podatków i Księgowości Urzędu Miasta Płocka.

Rozpatrując powyższy wykres, porównując rok 2021 i 2023 stwierdzić można wzrost liczby zadłużonych gospodarstw domowych z tytułu nieterminowego uregulowania podatku od nieruchomości wzrosła w tym okresie aż o 41%.

Zaległości w opłacie za odbiór i zagospodarowanie odpadów

Bazując na danych przekazanych przez Referat Wymiaru Podatków i Opłat Urzędu Miasta Płocka, zestawiono liczbę gospodarstw domowych, zadłużonych z tytułu braku uregulowania należności za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. W 2021 roku zadłużenie stwierdzono w przypadku 293 gospodarstw domowych, w 2022 roku 282, natomiast w 2023 roku 293.

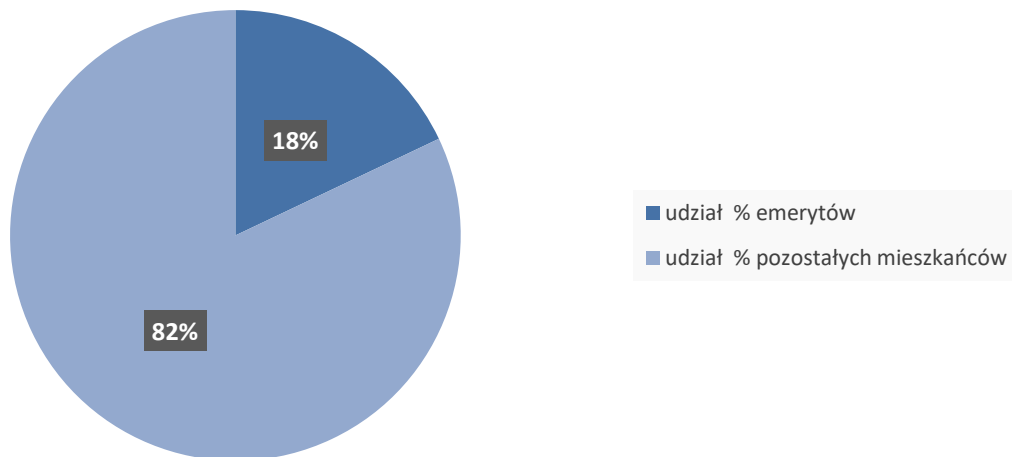
Rysunek 10. Liczba gospodarstw domowych wykazujących zadłużenie z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w latach 2021-2023.

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Referatu Wymiaru Podatków i Opłat Urzędu Miasta Płocka

Dane zestawione na powyższym wykresie wskazują na stabilny poziom liczby zadłużonych gospodarstw z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w latach 2021-2023. Poziom zadłużenia nie przekracza tu 0,5% wszystkich gospodarstw domowych zlokalizowanych na terenie miasta Płocka.

7.3.3. Świadczenia emerytalne

W celu określenia liczby osób pobierających świadczenia emerytalne na terenie miasta Płocka, skierowano zapytanie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W odpowiedzi ZUS wskazał, iż liczba emerytów w 2022 roku wynosiła 23 285, natomiast w 2023 roku już 24 313. Wskazuje to na wzrost liczby osób uprawnionych do pobierania tego świadczenia w okresie od 2022 do 2023 o 4,2%. Informacja ta jest o tyle istotna, iż osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią grupę wrażliwą na wzrost cen zakupu energii. Na poniższym wykresie przedstawiono udział procentowy osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych względem ogółu.

Rysunek 11. Udział % osób uprawnionych do pobierania emerytury względem pozostałych mieszkańców miasta Płocka w 2023 roku.

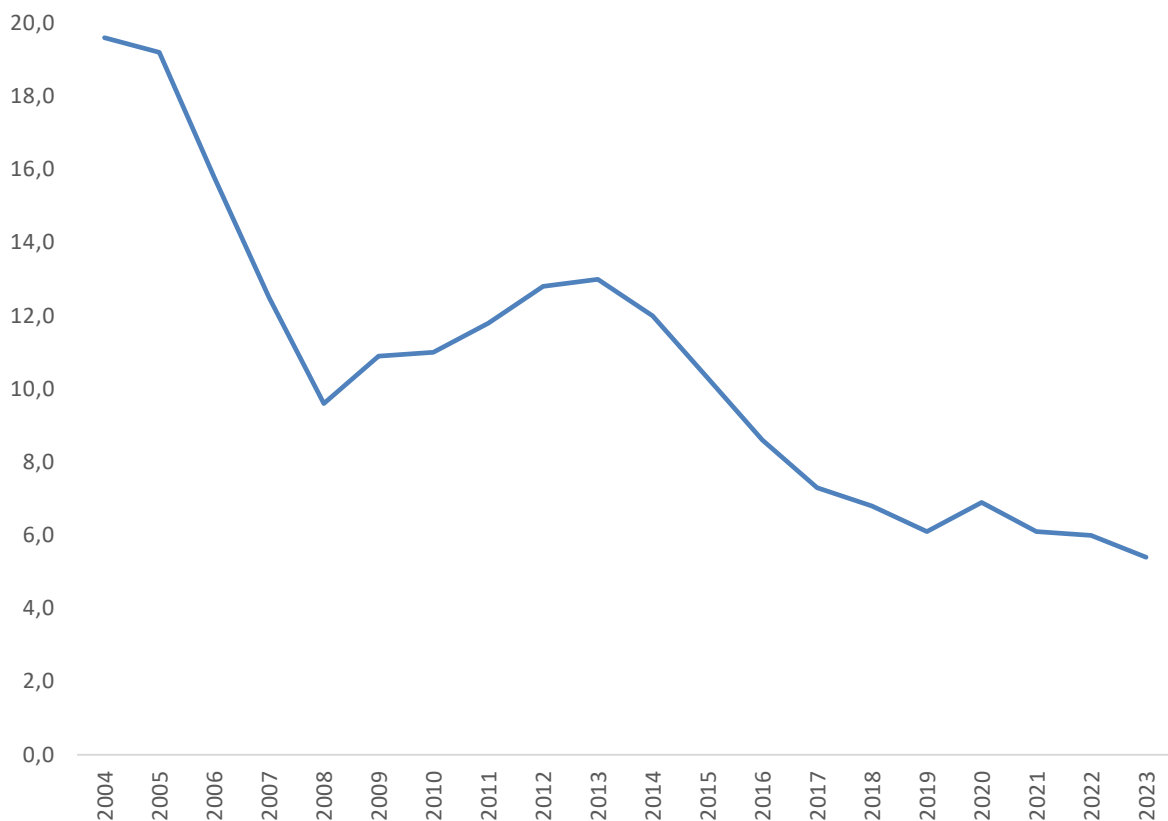
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Udział % osób uprawnionych do pobierania świadczeń emerytalnych w 2023 roku wynosi 18%. Badając tendencje demograficzne prezentowane przez Główny Urząd Statystyczny, zakłada się, że udział emerytów będzie systematycznie wzrastać, a w perspektywie do roku 2050 osiągnąć może nawet poziom 40%¹³.

7.3.4. Bezrobocie

Jak wynika z danych przekazanych przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, % udział osób bezrobotnych na terenie miasta Płocka w 2023 roku wyniósł 5,4%. Jest to wyższa wartość od średniej krajowej, która wynosi 5,1% oraz wojewódzkiej, która zgodnie z danymi GUS stanowiła w 2023 roku 4%. Fakt występowania bezrobocia może przyczyniać się do wzrostu liczby mieszkańców zagrożonych zjawiskiem ubóstwa energetycznego. Pozytywnym aspektem związanym z bezrobociem na terenie analizowanego miasta jest fakt, iż od 2004 roku systematycznie spada. Trend zmian obrazuje poniższy wykres.

13 Sytuacja osób starszych w Polsce w 2021 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, Białystok – 2022.

Rysunek 12. Stopa bezrobocia na terenie miasta Płocka w latach 2004-2023.

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

7.3.5. Prognoza występowania zjawiska ubóstwa energetycznego

Analizując dane dotyczące cech społeczno-demograficznych, dokonano zestawienia poszczególnych aspektów w celu wskazania ich zakładanego trendu zmian. Prognozowane zmiany będą miały bezpośredni wpływ na wzrost lub spadek zagrożenia występowania zjawiska ubóstwa energetycznego na terenie miasta Płocka.

Niestety zestawiając poszczególne parametry oraz biorąc pod uwagę obserwowane trendy zmian, stwierdza się, iż większość z nich może negatywnie wpłynąć na mieszkańców miasta Płocka pogłębiając zagrożenie wystąpienia u nich zjawiska ubóstwa energetycznego.

Zestawienie obrazuje poniższa tabela.

Tabela 6. Zestawienie parametrów oraz trendu ich zmian

Lp.	Parametr	Wartość aktualna	Występujący trend zmian	Komentarz	Efekt
1.	Główna przyczyna udzielania świadczenia z tytułu pomocy społecznej [%]	Ubóstwo - 35,3%	Wzrost	Analizując dane MOPS można stwierdzić, iż liczba świadczeń z tytułu pomocy społecznej rocznie wzrasta, a ubóstwo stanowi główną przyczynę udzielania pomocy.	Negatywny
2.	Liczba gospodarstw domowych zadłużonych z tytułu opłaty za pobór wody i odprowadzenie ścieków komunalnych [liczba gospodarstw domowych]	405	Stabilizacja (brak zmian)	W latach ubiegłych zaobserwowano spadek, a następnie stabilizację liczby zadłużonych gospodarstw.	Neutralny
3.	Liczba gospodarstw domowych zadłużonych z tytułu podatku od nieruchomości [liczba gospodarstw domowych]	292	Wzrost	Analizując dane można zauważyć stały wzrost liczby zadłużonych gospodarstw.	Negatywny
4.	Liczba gospodarstw domowych zadłużonych z tytułu opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych [liczba gospodarstw domowych]	293	Stabilizacja (brak zmian)	Liczba gospodarstw domowych zalegających w opłatach nie ulega większym zmianom na przełomie ostatnich lat	Neutralny
5.	Liczba osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych [liczba osób]	24 313	Wzrost	Grupa osób szczególnie wrażliwa na zjawisko ubóstwa energetycznego.	Negatywny
6.	Stopa bezrobocia [%]	5,4%	Spadek	Liczba zarejestrowanych osób na w Urzędzie Pracy jako bezrobotne stale maleje.	Pozytywny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez wymienione powyżej podmioty zewnętrzne oraz Wydziały Urzędu Miasta Płocka.

7.4. Charakterystyka budynków, wpływająca na efektywność energetyczną.

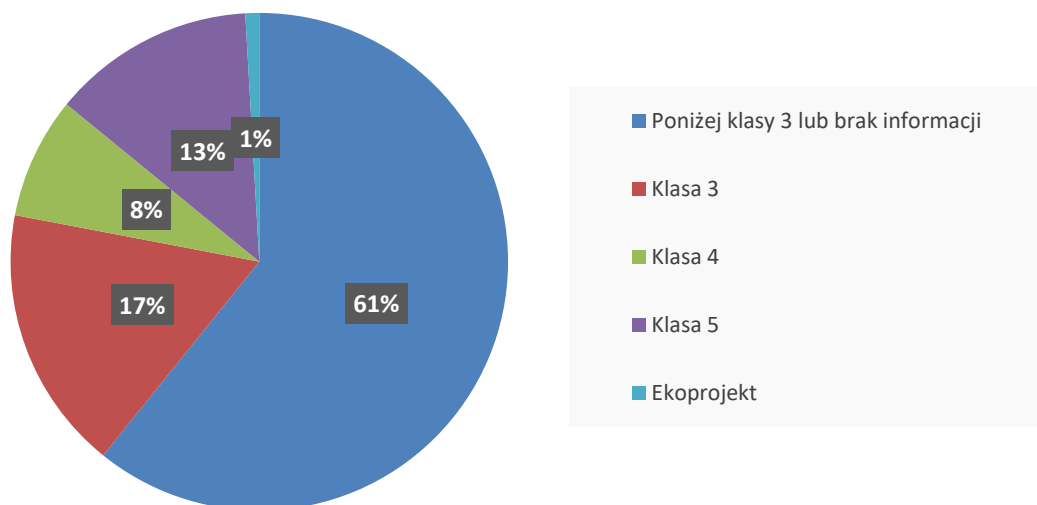
Kolejnym istotnym elementem analizy jest pozyskanie informacji na temat źródeł grzewczych stosowanych w mieszkaniach. Wiadomo, że nowsze źródła ogrzewania są bardziej ekologiczne, posiadają wyższą sprawność i zapewniają lepsze warunki cieplne w okresie zimowym, co przyczynia się nie tylko do poprawy komfortu cieplnego, ale także nie wpływa negatywnie na stan zdrowia.

Do 30 czerwca 2022 r. każdy właściciel domu lub zarządca budynku na terenie kraju był zobligowany do wypełnienia deklaracji CEEB. Dzięki przekazanym danym możliwym jest określenie źródeł ciepła oraz ciepłej wody użytkowej w budynkach na terenie miasta Płocka. Dane na temat urządzeń grzewczych na paliwo stałe zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela 7. Informacja na temat źródeł ciepła wykorzystywanych na terenie miasta Płocka.

Lp.	Klasa źródła ciepła	Liczba	Udział %
1	Poniżej klasy 3 lub brak informacji	1762	60,8
2	Klasa 3	498	17,2
3	Klasa 4	230	7,9
4	Klasa 5	383	13,2
5	Ekoprojekt	27	0,9
Suma:		2900	100

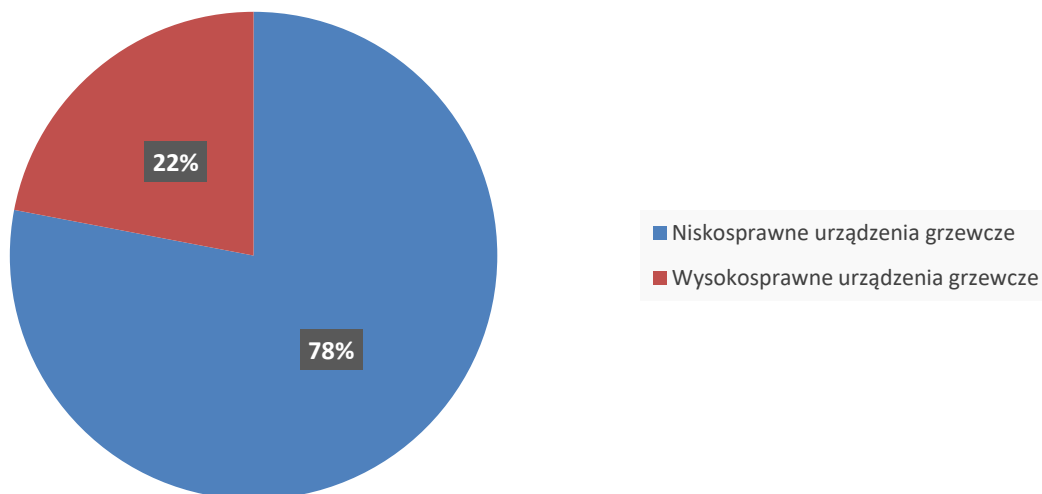
Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 13. Informacja na temat źródeł ciepła wykorzystywanych na terenie miasta Płocka.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w CEEB.

Jak wynika z danych zawartych w CEEB, biorąc pod uwagę kotły na paliwo stałe, aż 1762 źródła ciepła to nieefektywne urządzenia grzewcze, które stanowią kotły pozaklasowe. Udział tych kotłów w całkowitej ilości urządzeń grzewczych to aż 61%. Kotły na paliwo stałe, które spełniają wymagania ekoprojektu to zaledwie 1% ogółu. Podział na efektywne i nieefektywne źródła ciepła został przedstawiony na poniższym wykresie.

Rysunek 14. Udział % źródeł ciepła wykorzystywanych na terenie miasta Płocka – kryterium efektywności energetycznej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w CEEB.

Biorąc pod uwagę powyższe zestawienie, należy wskazać, iż 78% wszystkich urządzeń grzewczych na paliwo stałe użytkowanych na terenie miasta Płocka to nieefektywne źródła ciepła, których wymiana powinna zostać zrealizowana jak najszybciej, co wynika bezpośrednio z uchwały antysmogowej województwa mazowieckiego¹⁴.

Należy pamiętać o tym, że zgodnie z mazowiecką uchwałą antysmogową:

- od 1 stycznia 2023 r. nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012,
- od 1 stycznia 2028 r. nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012,

---

¹⁴ Uchwała nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, znowelizowana uchwałą nr 59/22 z dnia 26 kwietnia 2022 r., wprowadzającą dodatkowe ograniczenia i zakazy dotyczące eksploatacji instalacji spalających paliwa na terenie województwa mazowieckiego.

- użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności,
- posiadacze kominków musieli wymienić je do końca 2022 roku na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu, lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie.

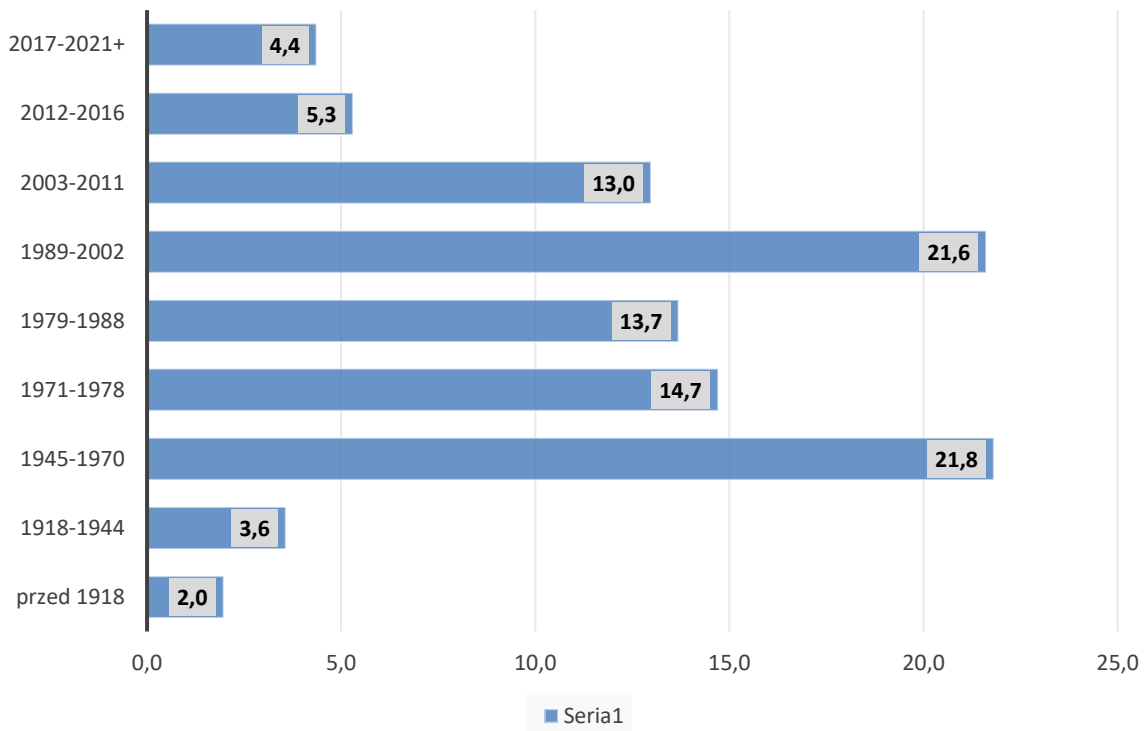
W związku z powyższym kwestia wymiany źródeł ciepła wśród mieszkańców miasta Płock jest priorytetowa.

Kolejnym aspektem wymagającym analizy był stan techniczny budynków na terenie omawianego miasta. W celu weryfikacji stanu technicznego budynków znajdujących się na terenie miasta Płock dokonano ich analizy pod względem roku budowy. Okres budowy powiązany jest ściśle z wykorzystywaną technologią budowlaną, a także normami budowlanymi, co przekłada się bezpośrednio na klasę efektywności rozpatrywanych budynków. Liczbę nieruchomości w podziale na poszczególne okresy budowy przedstawiono poniżej.

Tabela 8. Liczba budynków według roku budowy.

Lp.	Rok budowy	Liczba budynków
1.	przed 1918	178
2.	1918-1944	323
3.	1945-1970	1971
4.	1971-1978	1329
5.	1979-1988	1237
6.	1989-2002	1953
7.	2003-2011	1173
8.	2012-2016	479
9.	2017-2021+	394

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 15. Udział % budynków mieszkalnych według roku budowy w stosunku do ogółu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jak wynika z powyższych danych, duży udział mieszkań, bo aż 42,1% powstała przed rokiem 1978. Około 77,4% mieszkań powstała przed rokiem 2002. Może przekładać się to na niezadowalający stan techniczny i termiczny budynków, co generować może konieczność prowadzenia na ich obszarze gruntownych prac termomodernizacyjnych. Można zatem założyć, iż poprawa ich klasy energetycznej może zostać zrealizowana poprzez np. docieplenie wybranych przegród zewnętrznych lub wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

W celu określenia skali ubóstwa energetycznego w następnych rozdziałach skorelowano informacje dotyczące cech społeczno-gospodarczych ze stanem i efektywnością energetyczną obiektów budowlanych, uwzględniając działania terenowe, potwierdzające zasadność wyciągniętych wniosków.

8. Raport podsumowujący wykonanie zadania – wyniki dotyczące identyfikacji gospodarstw ubogich energetycznie oraz ubóstwa energetycznego

Liczba gospodarstw domowych ubogich energetycznie (%) w porównaniu do ogółu:

Na podstawie złożonych deklaracji dotyczących opłat za gospodarkę odpadami, danych GUS i TERYT, przyjmuje się, że na dzień 31.12.2023 r. na terenie miasta Płock znajduje się 10 148 budynków mieszkalnych (54 362 mieszkań), gdzie na koniec 2023 roku zamieszkiwało 111 190 mieszkańców.

Zgodnie z definicją przyjętą w metodyce za osoby ubogie energetycznie przyjęto takie, które jednocześnie:

- Posiadają niskie dochody,
- Ponoszą wysokie wydatki energetyczne (wysokość wydatków na ogrzewanie i energię elektryczną przekracza 10% dochodu),
- Zamieszkują budynki o niskiej efektywności energetycznej.

Opierając się na pozyskanych danych liczbowych, których źródło oraz wartości zaprezentowano w poprzedniej części analizy, udało się stworzyć wstępną listę adresów gospodarstw potencjalnie narażonych na zjawisko ubóstwa energetycznego. Następnie podjęto pracę w terenie, w celu weryfikacji stanu faktycznego. W pierwszej kolejności poddano ocenie stan techniczny wybranej próby budynków, podejmując próby przeprowadzenia wywiadu z ich mieszkańcami.

Do przeprowadzenia analizy uwzględniono zarówno pozyskane w trakcie wywiadu z mieszkańcami informacje, jak również wnioski z obserwacji, gdyż nie wszyscy respondenci chcieli udzielić odpowiedzi. W trakcie przeprowadzonej analizy oszacowano, że aktualnie udział ubogich energetycznie gospodarstw domowych stanowić może **7%** ich ogółu¹⁵.

---

15 Określono na podstawie Bazy danych stanowiącej załącznik do niniejszej analizy.

Tabela 9. Dane wyjściowe do wyznaczenia poziomu ubóstwa energetycznego na terenie miasta Płocka (stan na 31.12.2023 r.).

Lp.	Parametr	Wartość	Jednostka
1.	Liczba budynków mieszkalnych na terenie miasta	10148	szt.
2.	Liczba mieszkańców miasta	111 190	mieszkańców
3.	Liczba mieszkań	54 362	szt.
4.	Średnia powierzchnia budynku zakwalifikowanego do Programu SMOG STOP	87	m ²
5.	Liczba budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym, wymagających wymiany pozaklasowego źródła ciepła oraz spełniających kryterium dochodowe	700	szt.
6.	Liczba osób w gospodarstwach ubogich energetycznie	1712	osoby
7.	Liczba mieszkańców miasta objętych ankietyzacją	20 480	osoby
8.	Odsetek mieszkańców miasta objętych badaniem	18,4	%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W aktualnej sytuacji gospodarczej, gdzie obserwujemy bardzo duży wzrost cen energii, poziom ubóstwa energetycznego na terenie całego kraju, jak również w mieście Płock w najbliższym czasie na pewno wzrośnie.

Ogrzewanie w gospodarstwach domowych zagrożonych ubóstwem energetycznym:

Źródłem ciepła stosowanym przez gospodarstwa ubogie energetycznie są głównie kotły na paliwo stałe, pozaklasowe, w których spalane jest przede wszystkim drewno węgiel kamienny.

Udział wydatków energetycznych w wydatkach ogółem gospodarstw domowych.

Dla większości mieszkańców wydatki na pokrycie kosztów energii – zarówno energii elektrycznej, jak i energii przeznaczonej na cele ogrzania mieszkań, nie stanowią problemu, natomiast dla około 9% stanowią one więcej niż 12% całkowitego dochodu gospodarstwa.

Szacuje się, że około 79% spośród gospodarstw ubogich energetycznie jest w stanie ponieść wydatki na energię, kosztem ograniczenia innych wydatków. Są miesiące, w których koszty energii są bardziej odczuwalne w budżecie domowym – zazwyczaj w okresie zimowym koszty te znacznie wzrastają, gdy zużywa się więcej energii na oświetlenie i do celów grzewczych. Natomiast ponad 21% spośród tych gospodarstw ponosi wysokie bądź bardzo wysokie koszty energii w stosunku pozostałych wydatków i często nie ma możliwości zapłacenia rachunków kosztem innych potrzeb. Wydatki na energię stanowią wysoki odsetek ogólnych kosztów tych gospodarstw, ponieważ sprzęty, jak i oświetlenie przez nie używane są zazwyczaj nieenergooszczędne, a budynki w których mieszkają wymagają docieplenia ścian i stropów lub wymiany stolarki okiennej i drzwiowej.

Wyniki ankietyzacji

Podczas realizowanego badania ankietowego udało się dotrzeć do 20 480 osób, co stanowiło 18,4% wszystkich mieszkańców miasta. Badanie prowadzone było w formie tradycyjnych wywiadów bezpośrednich, co stanowiło 83% próby oraz ankiet internetowych, których udział wyniósł 17%.

Wykorzystanie różnych kanałów komunikacji pozwoliło na zwiększenie zasięgu badania oraz dotarcie do respondentów preferujących narzędzia cyfrowe, co jest zgodne z obecnymi trendami w zakresie partycypacji społecznej i gromadzenia danych w formie elektronicznej. Dzięki zamieszczeniu ankiety oraz informacji o prowadzonym badaniu na stronie internetowej miasta, a także portalach społecznościowych przez nie prowadzonych, wszyscy zainteresowani mieszkańcy mogli wypowiedzieć się na temat dotyczący przedmiotu ankietyzacji.

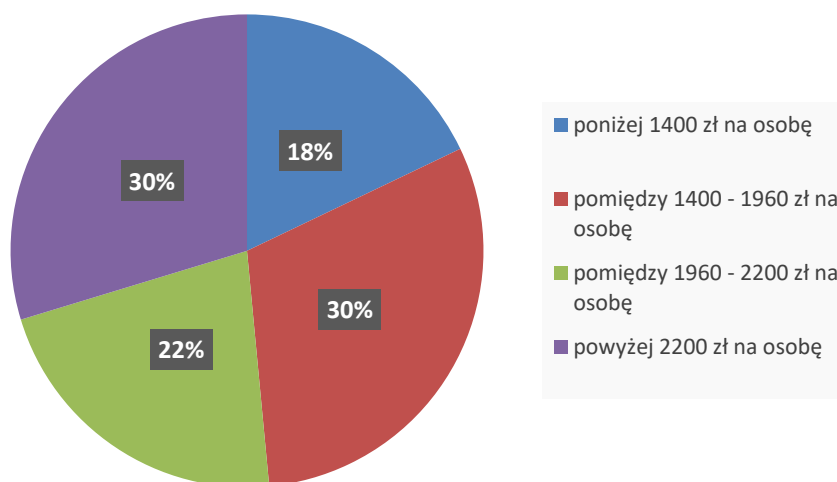
Ankietyzacja terenowa prowadzona była w formie elektronicznej, co pozwoliło na automatyzację procesu gromadzenia danych, eliminację błędów, które mogły powstać w wyniku manualnego przetwarzania danych. Zastosowana metodologia badawcza wpisuje się w szerszy nurt badań społecznych, gdzie wykorzystanie narzędzi cyfrowych staje się standardem, umożliwiając precyzyjne zarządzanie danymi, a także ich dalsze przetwarzanie w oparciu o zaawansowane techniki analityczne.

Dzięki zastosowaniu zróżnicowanych metod gromadzenia danych – zarówno poprzez formularze online, jak i bezpośrednie wywiady terenowe – podczas realizacji badania starano się dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców miasta. Należy jednak podkreślić, że realizowana ankieta była nieobowiązkowa, dla tego część respondentów odmówiła udzielenia informacji¹⁶.

Wśród najważniejszych pytań, które skierowano do mieszkańców, znalazły się pytania:

- dotyczące średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego, w przeliczeniu na osobę,
- czy budynek wymaga termomodernizacji,
- czy w budynku panuje komfort cieplny,
- jaki jest ogólny stan techniczny budynku.

Wyniki ankietyzacji zestawiono na poniższych wykresach:

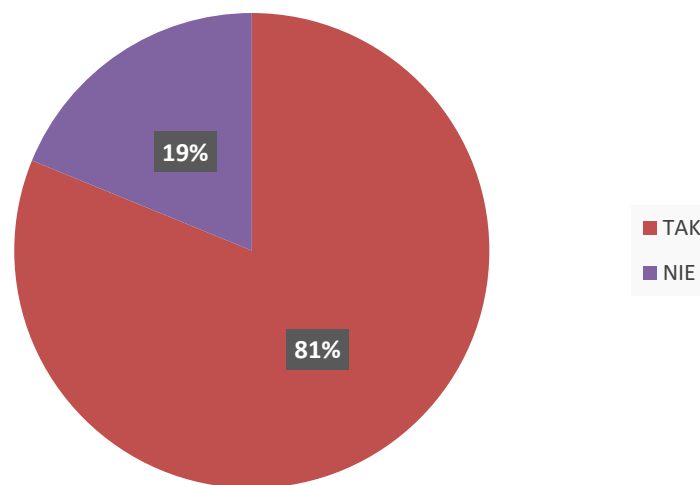

Rysunek 16. Udział procentowy w średnich miesięcznych dochodach gospodarstwa domowego na osobę – według wskazanych przedziałów.

źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji.

16 Około 10% respondentów nie wyraziło zgody na realizację ankiety.

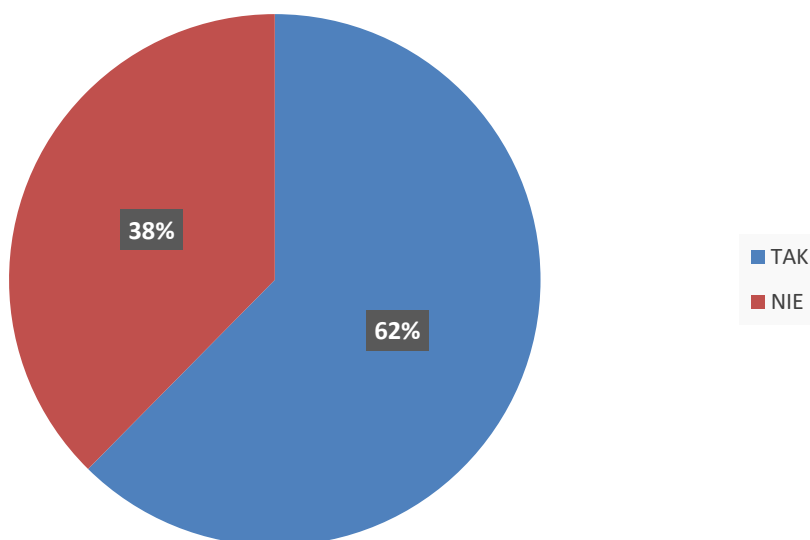
Jak wynika z pytania dotyczącego kryterium dochodowego, uzyskano dane, iż najniższe progi dochodowe osiąga 48% ankietowanych, a ich dochód w gospodarstwie domowym nie przekracza kwoty 1960 zł na osobę. Najwyższy próg dochodowy dotyczy 30% ankietowanych. Wśród ankietowanych 18% respondentów osiąga dochód poniżej 1400 zł na osobę, co może mieć negatywny wpływ na sfinansowanie podstawowych potrzeb, a zakup poszczególnych nośników energii może pochłaniać dużą część ich budżetu.

Rysunek 17. Udział procentowy budynków gdzie panuje komfort cieplny.

źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji.

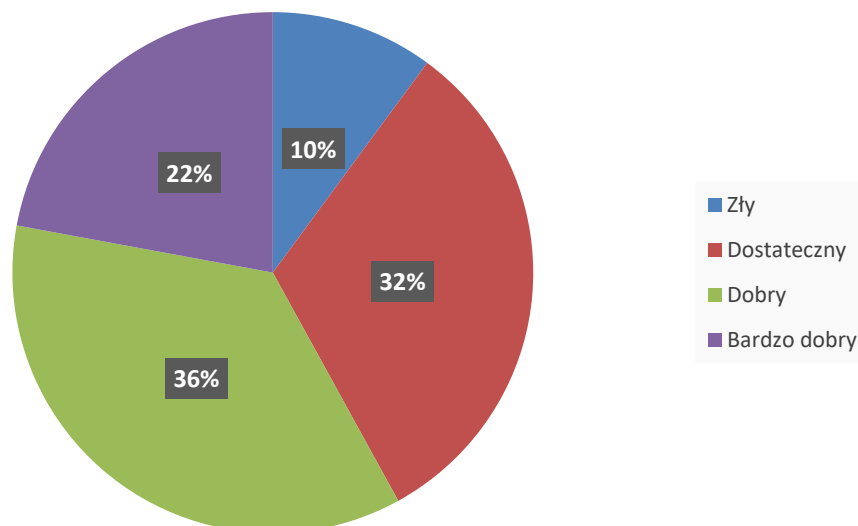
Jak wynika z odpowiedzi respondentów 72% ankietowanych jest w stanie zapewnić sobie komfort cieplny, natomiast 28% nie ma takiej możliwości.

Rysunek 18. Udział procentowy budynków wymagających i niewymagających termomodernizacji.

źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji.

Jak wynika z powyższego wykresu, około 62% respondentów wskazało konieczność podjęcia prac termomodernizacyjnych, czy to obejmujących jedynie ocieplenie budynku, czy także wymianę stolarki okiennej i drzwiowej. Przy dochodach, które są osiągane przez mieszkańców założyć można, że od 18-48% respondentów będzie mieć trudności z wygenerowaniem wystarczających środków na taką inwestycję.

Rysunek 19. Stan budynków według kategorii, względem ogółu.

źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji.

Na pytanie dotyczące stanu budynku, większość respondentów udzieliła odpowiedzi, że jest on w stanie dobrym lub bardzo dobrym (łącznie 68%). Pozostała część ankietowanych wskazała, że stan budynku jest dostateczny (22%) lub zły (10%). Zły lub dostateczny stan budynków (łącznie 32%) może generować zwiększone potrzeby energetyczne, co przyczyniać się będzie do wzrostu liczby gospodarstw zagrożonych ubóstwem energetycznym.

Szczegółowe wyniki badań ankietowych zestawione zostały w bazie danych, która stanowi załącznik nr 2 do niniejszego opracowania.

9. Rola miasta w zapobieganiu powstawania problemu ubóstwa energetycznego.

Nadrzędnym działaniem mającym na celu pomoc narażonym na ubóstwo energetyczne powinna być kontynuacja realizacji wymiany systemów ogrzewania w ramach dotacji celowej, a także wdrożenie programów pomocowych, które umożliwią przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych znajdujących się w złym stanie technicznym, a także na wymianę starych, nieefektywnych systemów i instalacji grzewczych oraz urządzeń elektrycznych. Bardzo ważnym działaniem jest także doradztwo w kwestii prawidłowych zachowań sprzyjających efektywnemu wykorzystaniu energii. Działania termomodernizacyjne często wymagają dużych nakładów finansowych i zazwyczaj cechuje je również długi okres zwrotu. W wielu przypadkach właściciele budynków nie dysponują określonymi środkami finansowymi na przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych, a wiele osób wynajmujących mieszkania, nie planuje działań modernizacyjnych, z uwagi na to iż owe działania remontowe w okresie najmu nie „zwrócą się”. Warto również tutaj podkreślić, że dla mniejszych ulepszeń termomodernizacyjnych np. docieplenia tylko ścian zewnętrznych koszty robót (w tym wybór wykonawcy) są bardzo wysokie. W tym aspekcie pomocne okazało by się długoterminowe, łatwe w uzyskaniu i niskoprocentowe kredytowanie prac termomodernizacyjnych dla mieszkańców, udzielane przez podmioty zewnętrzne, w tym instytucje bankowe.

Wdrożenie proponowanych instrumentów wymaga nie tylko inicjatywy miasta, ale także podmiotów wyższego rzędu (jak np. NFOŚiGW, WFOŚiGW), które wdrażać będą programy pomocowe na poziomie krajowym. Niezbędne jest pozyskanie dodatkowej informacji o warunkach mieszkaniowych w celu zidentyfikowania gospodarstw, które potrzebują

wsparcia, wypracowanie formy pomocy dla tych gospodarstw, stworzenie w mieście kompetencji technicznych niezbędnych do doradztwa energetycznego i na końcu monitorowanie efektów programu.

Mieszkańcy miasta Płocka mogą korzystać z dofinansowania na wymianę źródła ciepła i/lub termomodernizację swojego budynku, korzystając z Rządowego Programu „Czyste Powietrze”. Głównym celem Programu jest zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program daje możliwość uzyskania wsparcia finansowego przez właścicieli domów jednorodzinnych na ocieplenie budynków, wymianę okien czy na wymianę starego kotła grzewczego. Program zachęca mieszkańców do działań ograniczających emisję szkodliwych dla zdrowia i środowiska zanieczyszczeń powietrza. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększają domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym. Narzędziem w osiągnięciu celu jest dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów uprawnionych do podstawowego, podwyższonego i najwyższego poziomu dofinansowania.

Warto zaznaczyć, iż na terenie miasta Płock realizowane jest zadanie wynikające z Uchwały nr 697/XL/2022 Rady Miasta Płocka z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie powietrza, polegające na trwałej zmianie ogrzewania opartego na paliwach stałych na ogrzewanie niskoemisyjne.

Tabela 10. Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła w ramach dotacji celowej na zadania służące ochronie powietrza.

Rok	Liczba dotacji	Liczba zlikwidowanych palenisk	Wartość wydatkowanych środków [tys. zł]
2021	146	173	636,8
2022	193	193	1100,0
2023	149	153	802,0 ¹⁷

źródło: Urząd Miasta Płocka.

Jak wynika z powyższego zestawienia w ramach dotacji celowej na zadania służące ochronie powietrza udało się udzielić 488 dotacji na likwidację 519 nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe. Na ten cel wydatkowano 2 538 800,00 zł.

¹⁷ W tym 300 000 zł stanowiło dotację Urzędu Marszałkowskiego w Warszawie, w ramach Programu „Mazowsze dla czystego ciepła”.

Tabela 11. Liczba i rodzaj zmodernizowanych źródeł ciepła w ramach dotacji celowej z miejskiego programu na zadania służące ochronie powietrza.

Rok	Miejska sieć ciepłownicza	Ogrzewanie gazowe	Ogrzewanie elektryczne	OZE (pompy ciepła)
2021	5	123	5	13
2022	0	114	0	79
2023	0	109	1	39

źródło: Urząd Miasta Płocka.

Jak wynika z powyższych danych w ramach prowadzonych modernizacji 5 budynków podłączonych zostało do miejskiej sieci ciepłowniczej, 346 budynków wyposażono w ogrzewanie gazowe, w 6 wdrożono ogrzewanie elektryczne, natomiast w 131 zainstalowano OZE (pompy ciepła)¹⁸.

Należy zaznaczyć, iż mieszkańcy równolegle mogą korzystać z innych programów pomocowych jak np. Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”.

Miasto Płock zakłada kontynuację realizacji programu wymiany systemów ogrzewania w celu poprawy efektywności energetycznej oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery, zgodnie z przyjętą w 2022 roku uchwałą przez Radę Miasta Płocka¹⁹, co stanowi szansę dla osób, które są w posiadaniu wysokoemisyjnych, pozaklasowych źródeł ciepła.

Zgodnie z założeniami udzielanie dotacji realizowane będzie do 2026 roku jest podzielone na 2 etapy:

1. Etap I (2022–2024):
  - wyższe stawki dofinansowania,
  - intensyfikacja działań w początkowym okresie programu.
2. Etap II (2025–2026):
  - obniżone stawki dofinansowania,
  - kontynuacja wsparcia dla mieszkańców, którzy nie zdążyli skorzystać z pierwszego etapu.

Samo dofinansowanie obejmuje wyłącznie komponenty ściśle związane z systemem ogrzewania, które stanowią piece centralnego ogrzewania, zbiorniki na paliwo, systemy

¹⁸ Dotyczy gospodarstw domowych, które korzystały z dotacji miejskiej.

¹⁹ Podstawa prawna: UCHWAŁA NR 697/XL/2022 RADY MIASTA PŁOCKA z dnia 31 marca 2022 r.

wentylacyjne²⁰. Dofinansowanie nie obejmuje prac budowlanych, takich jak przebudowa kotłowni czy prace murarskie.

Założenia programu:

1. Promowanie działań w Etapie I (2022–2024):

- Wyższe stawki dofinansowania w pierwszym okresie realizacji mają na celu zwiększenie motywacji mieszkańców do szybkiej wymiany systemów ogrzewania.
- Przykładowe wsparcie dla wymiany źródła ciepła na paliwo stałe:
  - 600 zł za każdy kW mocy nowego źródła ogrzewania,
  - Maksymalna kwota wsparcia: 10 000 zł.
  - Dla pompy ciepła o mocy 10 kW dofinansowanie wyniesie 6 000 zł.

2. Działania wspierające w Etapie II (2025–2026):

- Obniżenie stawek: 400 zł za każdy kW mocy.
- Dla tej samej pompy ciepła (10 kW) wsparcie wyniesie 4 000 zł.

Program wymiany systemów ogrzewania to kluczowe działanie miasta Płock, które ma na celu poprawę jakości powietrza oraz modernizację źródeł ciepła. Realizacja działań w dwóch etapach zapewnia elastyczność mieszkańcom, jednak wyższe dofinansowanie w pierwszej fazie programu wskazuje na konieczność intensyfikacji działań w latach 2022–2024.

Należy wskazać, iż powyższe działania przyczynią się do poprawy efektywności energetycznej budynków, a także pozwolą na modernizację niskoefektywnych źródeł ciepła na nowe, wydajne urządzenia grzewcze.

---

²⁰ Zakres zgodny z wytycznymi programu.

10. Identyfikacja potrzeb inwestycyjnych w zakresie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji w budynkach na terenie miasta Płocka, które zamieszkują osoby zagrożone ubóstwem energetycznym – na podstawie wytycznych KAPE.

W celu oszacowania kosztów niezbędnych przedsięwzięć niskoemisyjnych kierowano się wskaźnikami określonymi w „Metodyce analizy ubóstwa energetycznego dla gmin”:

Tabela 11. Wskaźniki umożliwiające oszacowanie kosztów inwestycji.

Lp.	Inwestycje	Wskaźnik kosztowy zł/m ²	Wskaźnik kosztowy zł/m ² p.u.
1.	wymiana okna (standard nie mniejszy niż $U = 0,9 \text{ W/m}^2/\text{K}$)	945 – 1 330	-
2.	docieplenie dachu wełną mineralną (materiał + robocizna)	85 - 95	-
3.	docieplenie ścian wełną mineralną (materiał + robocizna)	207 - 245	-
4.	docieplenie ścian styropianem (materiał + robocizna)	173 - 200	-
5.	wymiana źródła ciepła na pompę ciepła z robocizną (90 W/m ² p.u.)	-	190 - 466
6.	wymiana źródła ciepła na pompę ciepła z robocizną (150 W/m ² p.u.)	-	317 - 777
7.	kocioł gazowy z robocizną (90 W/m ² p.u.)	-	52 - 107
8.	kocioł gazowy z robocizną (150 W/m ² p.u.)	-	86 - 178

Źródło: Metodyka analizy ubóstwa energetycznego dla gmin, KAPE.

Wykorzystując wskaźniki z powyższej tabeli oszacowano wysokość kosztów koniecznych do poniesienia w celu poprawy sytuacji osób potencjalnie dotkniętych zjawiskiem ubóstwa energetycznego. Wysokość kosztów zestawiona została w poniższej tabeli.

Tabela 12. Oszacowanie kosztów inwestycji niskoemisyjnych.

Lp.	Inwestycje	Wskaźnik kosztowy zł/m ²	Ilość m ²	Maksymalny koszt inwestycji [zł]	Wskaźnik kosztowy zł/m ² p.u.	Ilość [szt.]	Maksymalny koszt inwestycji [zł]
1.	wymiana okna (standard nie mniejszy niż U = 0,9 w/m ² /K)	945 – 1 330	17524,14	19802275,9	-	-	-
2.	docieplenie dachu wełną mineralną (materiał + robocizna)	85 - 95	76563,1	7273494,8	-	-	-
3.	docieplenie ścian wełną mineralną (materiał + robocizna)	207 - 245	175603,4	43022844,8	-	-	-
4.	docieplenie ścian styropianem (materiał + robocizna)	173 - 200	175603,4	35120689,7	-	-	-
5.	wymiana źródła ciepła na pompę ciepła z robocizną (90 W/m ² p.u.)	-	-	-	190 - 466	1762	821092,0
6.	wymiana źródła ciepła na pompę ciepła z robocizną (150 W/m ² p.u.)	-	-	-	317 - 777	1762	1369074,0
7.	kocioł gazowy z robocizną (90 W/m ² p.u.)	-	-	-	52 - 107	1762	188534,0
8.	kocioł gazowy z robocizną (150 W/m ² p.u.)	-	-	-	86 - 178	1762	313636,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Metodyki analizy ubóstwa energetycznego dla gmin, KAPE.

11. Rola Państwa Polskiego w zapobieganiu powstawania problemu ubóstwa energetycznego.

Państwo Polskie odgrywa istotną rolę w przeciwdziałaniu ubóstwu energetycznemu na poziomie gmin. Odbywa się to między innymi poprzez tworzenie ram prawnych, wdrażanie programów wsparcia oraz współpracę z samorządami lokalnymi.

W "Polityce energetycznej Polski do 2040 r." (PEP2040) jednym z wyznaczonych do 2030 roku celów jest ograniczenia ubóstwa energetycznego kraju do poziomu 6%. Dokument podkreśla konieczność wprowadzenia odpowiednich uregulowań prawnych, w tym doprecyzowania pojęcia ubóstwa energetycznego oraz określenia grup odbiorców wrażliwych.

Warto również zaznaczyć, iż Rząd wprowadził szereg programów mających na celu wsparcie gospodarstw domowych w zakresie efektywności energetycznej i redukcji kosztów energii, w tym między innymi:

- Dodatek osłonowy, wprowadzony w ramach Tarczy Antyinflacyjnej, mający na celu wsparcie finansowe gospodarstw domowych w obliczu rosnących cen energii elektrycznej, a także paliw gazowych i żywności.
- Program "Czyste Powietrze", który skierowany jest do właścicieli domów jednorodzinnych i oferuje dofinansowanie na wymianę źródeł ciepła oraz termomodernizację budynków, co przyczynia się do obniżenia kosztów ogrzewania i poprawy efektywności energetycznej.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska opracowało "Bank Dobrych Praktyk. Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu w Polsce", który przedstawia narzędzia i mechanizmy pomocowe, które mogą służyć w ograniczaniu ubóstwa energetycznego na poziomie lokalnym.

Dokument ten jest kierowany do samorządów i ma na celu wspieranie ich w działaniach na rzecz odbiorców wrażliwych.

Innym przykładem realizowanych działań są kampanie edukacyjne i szkolenia mające na celu zwiększenie świadomości na temat efektywności energetycznej (poprawy efektywności energetycznej budynków) oraz dostępnych form wsparcia.

Dzięki wymienionym powyżej działaniom, Państwo Polskie wspiera gminy w identyfikacji, a także redukcji ubóstwa energetycznego, co przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, dbając jednocześnie o stan środowiska.

12. Podsumowanie wraz z rekomendacją działań mających na celu pomoc narażonym na ubóstwo energetyczne

12.1. Podsumowanie

Przedmiotowa analiza stanowi punkt wyjścia oraz podstawę do podejmowania działań zmierzających do redukcji skali ubóstwa energetycznego i poprawy jakości życia mieszkańców miasta Płocka.

Ubóstwo energetyczne jest ściśle związane z niską emisją i smogiem. Rodziny mieszkające w domach o niskim standardzie energetycznym potrzebują dużo taniej energii. Tania energia oznacza spalanie paliw niskiej jakości w piecach, które nie spełniają norm, co generuje zanieczyszczenie, obniża jakość życia i je skraca – wszystkim, którzy mieszkają w danym gospodarstwie domowym, ale także w sąsiedztwie. Zwalczanie ubóstwa energetycznego nie jest zatem problemem osób ubogich, ale leży w interesie wszystkich grup społecznych.

Aby oszacować skalę ubóstwa energetycznego na terenie miasta Płocka zgodnie z definicją zawartą w metodyce, przyjęto następujące kryteria:

- niskie dochody gospodarstwa domowego,
- wysokie wydatki energetyczne,
- niska efektywność energetyczna budynku.

W trakcie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że na obszarze miasta Płocka jest 9% ubogich energetycznie gospodarstw domowych – co stanowi wartość szacunkową.

Do działań, które pomogą ograniczyć ubóstwo energetyczne na terenie miasta Płocka należy zaliczyć system dopłat bezpośrednich²¹, przede wszystkim umożliwiający przeprowadzenie

---

²¹ Realizowanych w ramach innych niż miejskie programy pomocowe – np. programy na poziomie krajowym lub wojewódzkim, w tym programy finansowane ze środków UE.

prac termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych znajdujących się w złym stanie technicznym, a także na wymianę starych, nieefektywnych systemów i instalacji grzewczych oraz urządzeń elektrycznych, a także doradztwo w kwestii prawidłowych zachowań sprzyjających efektywnemu wykorzystaniu energii.

Miasto Płock przeciwdziała ubóstwu energetycznemu poprzez zarówno pomoc finansową realizowaną ze środków własnych i zewnętrznych, jak również niefinansową, która skupia się głównie na edukowaniu mieszkańców w zakresie możliwości uzyskania dofinansowań do wymiany źródeł ogrzewania na ekologiczne czy możliwości uzyskania dofinansowania do termomodernizacji budynku. W tym celu w Urzędzie Miasta funkcjonuje zespół Ekodoradców, którzy realizują te zadania w imieniu miasta.

Duży udział dotacji na termomodernizację i wymianę źródła ciepła na bardziej ekologiczne powinien przyczynić się do trwałej poprawy jakości życia ubogich energetycznie rodzin i społeczności lokalnej. Tak wszechstronna pomoc jest jednak bardzo droga i wobec skromnego budżetu programu obejmie jedynie niewielką część gospodarstw ubogich energetycznie. Działania termomodernizacyjne często wymagają dużych nakładów finansowych i zazwyczaj cechuje je również długi okres zwrotu. W wielu przypadkach właściciele budynków nie dysponują określonymi środkami finansowymi na przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych, a wiele osób wynajmujących mieszkania, nie planuje działań modernizacyjnych, z uwagi na to iż owe działania remontowe w okresie najmu nie „zwrócą się”. Warto również tutaj podkreślić, że dla mniejszych ulepszeń termomodernizacyjnych np. docieplenia tylko ścian zewnętrznych koszty robót (wybór wykonawcy) są bardzo wysokie. W tym aspekcie pomocne okazało by się długoterminowe, łatwe w uzyskaniu i niskoprocentowe kredytowanie prac termomodernizacyjnych.

Dominującą grupą ubogich energetycznie są gospodarstwa prowadzone przez osoby w wieku poprodukcyjnym. O ile wysokość dochodów emerytów jest w dużej mierze od nich niezależna, o tyle można zakładać, że większa mobilność mogłaby się przyczynić do lepszego dopasowania wielkości lokalu do jedno- czy dwuosobowych gospodarstw domowych. Nie jest to łatwe gdyż, istnieją czynniki kulturowe - „nie przesadza się starych drzew”. W przypadku tej grupy jedynym sensownym wsparciem wydaje się pomoc społeczna oraz zwiększenie świadczeń emerytalnych²².

---

22 Kwestie regulacji świadczeń emerytalnych nie jest niestety zależne od polityki miasta, a kraju.

Niezwykle ważnym wynikiem przedstawionym w raporcie jest struktura paliw wykorzystywanych przez gospodarstwa ubogie energetycznie. Najczęściej są to paliwa brudne, tj. węgiel oraz drewno. Skala ubóstwa materialnego jak również niski standard energetyczny budynków mieszkalnych gospodarstw ubogich energetycznie powoduje, że ryzykowne jest forsowanie wymiany istniejących źródeł na drogie w zakupie pompy ciepła, które w przypadku gorzej docieplonych domów mogą być też drogie w użytkowaniu, tak więc należy promować znacznie tańsze ekologiczne kotły na pellet, ogrzewanie elektryczne z zasobnikiem ciepłej wody (zużywające energię w taniej taryfie) i kolektory słoneczne.

Ważną rolę w zapobieganiu ubóstwu energetycznemu odgrywa również kwestia świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska, ochrony powietrza i oszczędności energii, które dla wielu są zagadnieniami bliżej nieznanymi. Konieczna jest intensywna edukacja ekologiczna obywateli w zakresie wyżej wymienionych kwestii, uświadomienie społeczności korzyści wynikających z zakresu działań termomodernizacyjnych, energooszczędnych i ekologicznych, a także wskazanie możliwych instrumentów finansowania.

12.2. Rekomendacją działań mających na celu pomoc narażonym na ubóstwo energetyczne

Biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej analizy w poniższej tabeli zarekomendowano działania, których realizacja przyczyni się do poprawy sytuacji osób zagrożonych zjawiskiem ubóstwa energetycznego. Rekomendowane działania podzielono na działania inwestycyjne i nieinwestycyjne, przypisując do każdego z nich podmiot odpowiedzialny za jego realizację oraz zakładany rezultat.

Działania inwestycyjne					
Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za jego realizację	Potrzeba inwestycyjna	Zalecenia	Oczekiwany efekt realizacji zadania
1.	Termomodernizacja budynku mieszkalnego	Właściciele, zarządcy nieruchomości	Większość gospodarstw domowych zakwalifikowanych do tych, które mogą być narażone na zjawisko ubóstwa energetycznego nie posiadają ocieplenia przegród zewnętrznych.	Rekomenduje się zastosowanie ocieplenia styropianem o grubości minimum 15-20 centrów, uwzględniając obowiązujące normy budowlane stosowanego materiału.	Poprawa efektywności energetycznej budynku, ograniczenie zużycia energii finalnej, redukcja strat ciepła, eliminacja mostków cieplnych.
2.	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej	Właściciele, zarządcy nieruchomości	Większość gospodarstw domowych zakwalifikowanych do tych, które mogą być narażone na zjawisko ubóstwa energetycznego posiadają stolarkę okienną i drzwiową o wysokiej przenikalności cieplnej, przez co tworzą się lokalne mostki ciepła.	Zaleca się wybór takich produktów, gdzie współczynnik przenikalności cieplnej „u” jest najniższy.	
3.	Modernizacja systemów wentylacji budynków	Właściciele, zarządcy nieruchomości	W wytypowanych gospodarstwach domowych określonych jako ubogie energetycznie występuje wentylacja	Instalacja wentylacji mechanicznej z rekuperacją.	Ograniczenie strat ciepła, ograniczenie zużycia energii finalnej.

Działania inwestycyjne					
Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za jego realizację	Potrzeba inwestycyjna	Zalecenia	Oczekiwany efekt realizacji zadania
			grawitacyjna, która powoduje duże i niekontrolowane straty ciepła.		
4.	Modernizacja systemów ogrzewania – wymiana niskosprawnych kotłów CO	Właściciele, zarządcy nieruchomości	Gospodarstwa domowe narażone na zjawisko ubóstwa energetycznego często wykorzystując do produkcji ciepła niskosprawne kotły węglowe, które są kotłami pozaklasowymi.	Koszt realizacji zadania zależy od doboru technologii grzewczej. Zaleca się w miarę możliwości podłączenie do sieci ciepłowniczej (północna część miasta) lub zastosowanie ogrzewania gazowego lub na biomasę (południowa część miasta – brak sieci ciepłowniczej).	Modernizacja źródła ogrzewania przyczyni się do ograniczenia kosztów eksploatacji urządzeń grzewczych. Urządzenia o wyższej sprawności wymagają mniejszej ilości nośników energii do zapewnienia komfortu cieplnego w budynku.
5.	Zastosowanie termostatów – zarządzanie energią w budynku	Właściciele, zarządcy nieruchomości	W badanych nieruchomościach nie stosuje się termostatów, przez co nie ma kontroli nad temperaturą w poszczególnych pomieszczeniach budynku.	Zaleca się zróżnicowanie temperatur w poszczególnych pomieszczeniach.	Poprawa efektywności energetycznej budynku.
6.	Instalacja odnawialnych źródeł energii	Właściciele, zarządcy nieruchomości	Zidentyfikowane gospodarstwa domowe, zaliczane do tych, które mogą być narażone na zjawisko ubóstwa energetycznego nie posiadają instalacji OZE. Wykorzystują wyłącznie energię nieodnawialną i są bardzo energochłonne.	Rekomenduje się poprzedzenie zakupu i montażu instalacji audytem energetycznym, który zobrazuje najbardziej korzystną formę inwestycji.	Ograniczenie zużycia energii, obniżenie kosztów zakupu energii (część energii wyprodukowana we własnym zakresie).
7.	Inwestycje w infrastrukturę lokalną	Operatorzy systemu dystrybucyjnego, zarządcy sieci	Na terenie miasta występuje np. sieć ciepłownicza, nie obejmuje jednak całego obszaru miasta, przez co	Zaleca się rozwój sieci lokalnych tam gdzie jest to	Ograniczenie kosztów energii dla odbiorcy końcowego

Działania inwestycyjne					
Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za jego realizację	Potrzeba inwestycyjna	Zalecenia	Oczekiwany efekt realizacji zadania
		przesyłowych oraz infrastruktury technicznej	część gospodarstw domowych nie ma możliwości przyłączenia się do nich.	możliwe i uzasadnione ekonomicznie	
Działania nieinwestycyjne					
8.	Kontynuacja doradztwa energetycznego	Miasto Płock	Weryfikacja stanu nieruchomości oraz dobór odpowiednich rozwiązań pozwala na osiągnięcie zakładanego efektu, który jest uzasadniony ekonomicznie.	Na terenie miasta Płocka funkcjonuje zespół mobilnych Ekodoradców, zaleca się kontynuowanie ich działalności.	Funkcjonowanie Ekodoradców na terenie miasta pozwoli mieszkańcom i właścicielom nieruchomości na optymalne dobranie rozwiązań modernizacyjnych.
9.	Edukacja	Miasto Płock, NGO`s	Niewystarczający poziom wiedzy na temat zarządzania energią	Rekomenduje się przedstawienie mieszkańcom przyczyn utraty dużej ilości energii, wdrożenie tzw. dobrych praktyk.	Ograniczenie kosztów zakupu energii, poprawa jakości środowiska – obniżenie emisji.
10.	Wdrażanie systemów dotacyjnych, zasiłków, dopłat (w miarę możliwości finansowych).	Miasto Płock, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Osoby narażone na ubóstwo energetyczne to często osoby potrzebujące wsparcia ze strony służb miasta. Pomoc w zakupie energii umożliwia im bieżące funkcjonowanie.	Zaleca się realizację dopłat, świadczeń wynikających z obowiązujących przepisów prawa, a także tworzenie lokalnych mechanizmów wsparcia.	Poprawa komfortu życia mieszkańców, spadek zadłużenia z tytułu zakupu energii.
11.	Zapis rozwiązań mających na celu	Miasto Płock	Uwzględnienie problemu ubóstwa energetycznego już na poziomie	Rekomenduje się umieszczenie odpowiednich zapisów w	Poprawa infrastruktury lokalnej, umożliwienie

Działania inwestycyjne					
Lp.	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za jego realizację	Potrzeba inwestycyjna	Zalecenia	Oczekiwany efekt realizacji zadania
	przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu do dokumentów strategicznych		planowania umożliwi sprawne wdrożenie działań naprawczych	dokumentach strategicznych miasta, w tym np. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.	zastosowanie alternatywnych źródeł energii, w tym energii cieplnej.

źródło: Opracowanie własne.

Załącznik nr 1 – Wskaźniki obrazujące skalę potrzeb mieszkańców w ramach pomocy społecznej i socjalnej.

Parametr	Opis	Jednostka miary	2023
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej - wskaźniki	beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	osoba	342
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	ogółem	gosp.	2 393
	poniżej kryterium dochodowego	gosp.	1 437
	powyżej kryterium dochodowego	gosp.	956
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych grup wieku	ogółem	osoba	3 832
	poniżej kryterium dochodowego	osoba	2 298
	powyżej kryterium dochodowego	osoba	1 534
	ogółem	%	3,4
	poniżej kryterium dochodowego	%	2,1
Dobry Start	kwoty świadczeń Dobry Start wypłacone w roku	zł	4 003 950
	liczba dzieci na które wypłacono świadczenie	osoba	13 359
Korzystający ze świadczeń rodzinnych	rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	-	1 182
	dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	osoba	2 398
	dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	osoba	2 226
	udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	12
Kwoty świadczeń rodzinnych wypłaconych w roku - ogółem	kwota świadczeń rodzinnych	tys. zł	34 952
	kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami)	tys. zł	4 979
	kwota zasiłków pielęgnacyjnych	tys. zł	8 531
	kwota zasiłków pielęgnacyjnych na 1000 mieszkańców	tys. zł	76 2
Rodzinny kapitał opiekuńczy	kwota wypłaconych kapitałów - ogółem	zł	5 248 000
	liczba wypłaconych kapitałów - ogółem	szt.	5 636
	kwota wypłaconych kapitałów - kwota wybrana przez wnioskodawcę 1000 zł miesięcznie	zł	4 767 000
	liczba wypłaconych kapitałów - kwota wybrana przez wnioskodawcę 1000 zł miesięcznie	szt.	4 679
	kwota wypłaconych kapitałów - kwota wybrana przez wnioskodawcę 500 zł miesięcznie	zł	481 000
	liczba wypłaconych kapitałów - kwota wybrana przez wnioskodawcę 500 zł miesięcznie	szt.	957

Parametr	Opis	Jednostka miary	2023
Świadczenie alimentacyjne	liczba świadczeniobiorców funduszu alimentacyjnego na 10000 ludności	osoba	73,72
	liczba osób pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego (średniomiesięczna)	osoba	820,67
	średniomiesięczna liczba dłużników alimentacyjnych na 100000 ludności	osoba	1 010,70
	średniomiesięczna liczba ogółu dłużników alimentacyjnych	osoba	1 131,25
	średniomiesięczna liczba dłużników alimentacyjnych wobec których podjęto działania mające na celu wzrost ściągalności należności na 100000 ludności	osoba	27,25
	średniomiesięczna liczba dłużników alimentacyjnych wobec których nie podjęto działań mających na celu wzrost ściągalności należności na 100000 ludności	osoba	983,45
	udział dłużników alimentacyjnych, wobec których gmina podjęła działania, w liczbie dłużników alimentacyjnych ogółem	%	3
	średniomiesięczna liczba dłużników alimentacyjnych wobec których podjęto działania mające na celu wzrost ściągalności należności	osoba	30,5
	udział dłużników, wobec których wnioskowano o egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, w liczbie dłużników alimentacyjnych	%	1
	średniomiesięczna liczba dłużników, wobec których wnioskowano o egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych	osoba	16,25
	udział dłużników alimentacyjnych, których gmina zobowiązała do zarejestrowania się w urzędzie pracy w liczbie dłużników ogółem	%	0
	średniomiesięczna liczba dłużników, których zobowiązano do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	osoba	3,58
	udział dłużników, co do których wszczęto postępowanie oraz wydano decyzje dot. uchylania się od zobowiązań alimentacyjnych, w liczbie dłużników alimentacyjnych	%	1

Parametr	Opis	Jednostka miary	2023
	średniomiesięczna liczba dłużników, co do których wszczęto postępowanie oraz wydano decyzje dot. uchylenia się od zobowiązań alimentacyjnych	osoba	11,5
	udział środków zwróconych przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w wydatkach na to świadczenie	%	3
	suma kwot zwróconych przez dłużników alimentacyjnych w ciągu roku	zł	2 541 190,80
	suma kwot wydatkowanych z funduszu alimentacyjnego w ciągu roku	zł	76 885 856
	średniomiesięczne wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w przeliczeniu na 1 świadczeniobiorcę	zł	435,27
	wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego (średniomiesięczne)	zł	357 214,39
	liczba wniosków o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego ogółem	szt.	573
Świadczenie dla rodzin z dziećmi i o charakterze opiekuńczym	średniomiesięczna liczba świadczeń rodzinnych dla rodzin z dziećmi na 1000 mieszkańców w wieku do 24 roku życia	szt.	156,79
	średniomiesięczna liczba świadczeń rodzinnych dla rodzin z dziećmi	szt.	3 762,33
	średniomiesięczna liczba dodatków z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego na 1000 mieszkańców w wieku do 24 roku życia	szt.	12,97
	średniomiesięczna liczba dodatków z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	szt.	311,17
	średniomiesięczna liczba dodatków z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	szt.	0,16
	średniomiesięczna liczba dodatków z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	szt.	10,33
	liczba wypłaconych dodatków z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego na 1000* mieszkańców do 24 roku życia	szt.	119,19
	liczba wypłaconych dodatków z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	szt.	2 860
	średniomiesięczna liczba dodatków z tytułu samotnego wychowania dziecka na 1000*mieszkańców do 24 roku życia	szt.	8,36

Parametr	Opis	Jednostka miary	2023
	średniomiesięczna liczba dodatków z tytułu samotnego wychowania	szt.	200,58
	liczba wypłaconych dodatków z tytułu urodzenia dziecka na 1000 mieszkańców	szt.	1,03
	liczba wypłaconych dodatków z tytułu urodzenia dziecka	szt.	115
	średniomiesięczna liczba dodatków z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej na 1000 mieszkańców	szt.	3,67
	średniomiesięczna liczba dodatków z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	szt.	410,83
	średniomiesięczna liczba świadczeń rodzicielskich na 1000 mieszkańców	szt.	1,4
	średniomiesięczna liczba świadczeń rodzicielskich	szt.	156,33
	średniomiesięczna liczba świadczeń zasiłku rodzinnego na 1000 mieszkańców w wieku do 24 roku życia	szt.	99,96
	średniomiesięczna liczba świadczeń zasiłku rodzinnego	szt.	2 398,58
	średniomiesięczne wydatki na zasiłki rodzinne w przeliczeniu na 1 świadczeniobiorcę	zł	116
	wydatki na zasiłki rodzinne (średniomiesięczne)	zł	278 362,42
	liczba osób, którym przyznano zasiłek rodzinny (średniomiesięczna)	osoba	2 398,58
	średniomiesięczna liczba świadczeń opiekuńczych na 1000 mieszkańców	szt.	35,47
	średniomiesięczna liczba świadczeń opiekuńczych	szt.	3 970,42
	średniomiesięczna liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego na 1000 mieszkańców	szt.	29,43
	średniomiesięczna liczba świadczeń pielęgnacyjnych na 1000 mieszkańców	szt.	5,92
	średniomiesięczna liczba świadczeń specjalnego zasiłku pielęgnacyjnego na 1000 mieszkańców	szt.	0,13
	udział wydatków na świadczenia opiekuńcze w wydatkach gminy na świadczenia rodzinne	%	80
	Kwota wydatków finansowanych z dotacji celowej z budżetu państwa na trzy rodzaje świadczeń o charakterze opiekuńczym: zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego	zł	28 012 970
	kwota wydatków finansowanych z dotacji celowej z budżetu państwa na świadczenia rodzinne ogółem	zł	34 952 438

Parametr	Opis	Jednostka miary	2023
	odsetek rodzin pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy wśród rodzin pobierających świadczenia rodzinne	%	0,31
	średniomiesięczna liczba rodzin otrzymujących specjalny zasiłek opiekuńczy	szt.	12,83
	średniomiesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenia rodzinne	szt.	4 141,50
	udział świadczeń pielęgnacyjnych w świadczeniach opiekuńczych	%	16,68
	liczba średniomiesięcznie wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych	szt.	662,17
	liczba średniomiesięcznie wypłaconych świadczeń opiekuńczych	szt.	3 970,42
	średniomiesięczne wydatki na świadczenia opiekuńcze w przeliczeniu na 1 świadczeniobiorcę	zł	588
	kwota wydatków z dotacji celowej z budżetu państwa na trzy rodzaje świadczeń o charakterze opiekuńczym: zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego (średniomiesięczna)	zł	2 334 414,17
	ludność w wieku uprawniającym do zasiłku rodzinnego (wiek: 0-23 lat - stan na 30 czerwca)	osoba	23 996
	ludność w wieku produkcyjnym (stan na 30 czerwca)	osoba	63 657

źródło: Główny Urząd Statystyczny, MOPS.

Fundusze Europejskie
dla Mazowsza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Mazowsze.
serce Polski

Załącznik nr 2 – Baza danych.